

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 240. szám.
1937. október 22, péntek.

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

Iskoláink államsegélye

Irta dr. Gyárfás Elemér.

A magyarság politikai és egyházi vezetősége egyaránt mindent elkövetett a román imperium kezdete óta, hogy hivallásos iskoláink tanerői számára a megfelelő államsegélyt biztosítsa.

Az első energikusabb lépés ezirányban 1921. év elején, püspökeink eskütételével kapcsolatban történt, amikor püspökeink hangsúlyozottan kérték, hogy papságunknak és tanítóinknak adjak meg a nekik járó államsegélyt. Ezt a kérelmet Goga akkori vallásügyi miniszter a papságot illetően honorálta is, a közoktatásügyi miniszteriumban azonban már akkor is olyan legkör uralkodott, hogy — az uralmon levő Averescu-kormány vezetőjének és legtöbb tagjának ellentétes felfogása dacára, — tanítóink államsegélyét akkor ténylegesen kiutaltatni nem sikerült.

Ezután 1922-től 1926-ig Angheliescu volt a közoktatásügyi miniszter, nem lehetett ebben az időben a tanítói államsegély kérdését dűlőre juttatni.

A problémát azonban továbbra is egyik legelső feladatunknak tekintettük s úgy az 1923 évi u. n. ciuceai paktumban, mint az 1926. áprilisban kötött választási egyezményben legelső követeléseink között soroltuk fel és igyekeztünk biztosítani hitvallásos tanítóink államsegélyét. A ciuceai paktumot ismertető nagyobb tanulmányomban részletesen megírtam, hogy az 1926—1927. évi rövid Averescu-kormányzás alatt hányszor és milyen erőfeszítéssel igyekeztünk az írásban kikötött államsegély kiutalását szorgalmazni s hogy ezt milyen körülmények gátolták.

Ezután 1929-ig megint Angheliescu következett, de nyomban a Maniu-kormány megalakulása után napirendre tűztük a kérdést s a Maniu-kormánytól sikerült is 1929-ben az összes kisebbségi hitvallásos tanítóknak 25 milliót kieszközölni, mely összeg azonban a következő költségvetési évben már öt millióval apadt s azután véglegesen befagyott.

A mostani, immár negyedik éve tartó újabb Angheliescu-regim alatt természetesen a leghalványabb kilátás sem volt egy pillanattig sem arra, hogy akár valamit is remélhetünk volna hivallásos iskoláink tanítói részére.

Tanítóink meg lehet győződve arról, hogy politikai képviselőink soha egy pillanattig sem szünek meg dolgozni eme elsőrendű követeléseink érvényesítése érdekében, iskolafenntartó egyházaink pedig, melyek legfontosabb életszükségleteiket is kénvtelnek tanítói fizetések teljesíthetése érdekében kielégítetlenül hagyni, már csak az egészséges önfenntartás ösztönétől vezetve is mindent elkövetnek, hogy ez az igényük honoráltassék. Az adott körülmények s a jelenlegi közokta-

Szerencsés fordulat történt a londoni semlegességi értekezleten

Közvetítésre alkalmas javaslatot tett az utolsó pillanatban az olasz kormány, amelyet egyformán elfogadtak a francia, angol és német megbízottak

A szovjet újabb kifogásokat keres

London, október 21. Tegnap délután a be nem avatkozási bizottság ülésén váratlan fordulat történt, amennyiben létrejött a régen várt megegyezés, amely ha egyelőre csak elvi jelentőségű is, mégis reményt kelthet abban az irányban, hogy a spanyol polgárháborúval kapcsolatos kérdések tekintetében végleges döntés lehetsége nincs kizárva. A váratlan fordulat annak köszönhető, hogy

Olaszország és Németország, amelyek részéről eddig a legnagyobb ellenállással találkoztak, megbízottaik révén hozzájárultak az angol javaslathoz.

Az első szónok Grandi londoni nagykövete volt, aki váratlanul bejelentette, beleegyeznek abba, hogy mindkét szembenálló fél bizonyos számú önkéntest bocsásson el. Ez az elbocsátás jelképes megnyilvánulás lesz, amelyet a további intézkedések követhetnek. Ezt követi majd a szembenálló felek hadviselő felekként való elismerése, amely után sor kerülhet arra, hogy a spanyol földön harcoló valamennyi idegen önkéntest elszállítsák. Az elszállítás munkálatait a be nem avatkozási bizottság ellenőrizheti.

Grandi bejelentette, hogy Olaszország nagyon helyesnek tartaná, ha nemzetközi bizottságot küldenének ki spanyol területre, amelynek az lesz a feladata, hogy a két hadseregben harcoló idegen önkéntesek pontos számát megállapítsa. Utána kell határozni abban a tekintetben, hogy az elszállítás milyen formában történjék.

Az olasz nagykövete kellemes meglepetést keltett felszólalásához a német, angol és francia megbízottak csatlakoztak, majd Eden közbelépésére legnagyobb meglepetésre az orosz megbízott is bejelentette csatlakozását.

Wörnemann német megbízott a német kormány álláspontját a következő négy pontban ismertette:

1. Németország beleegyezik abba, hogy a két szembenálló fél hadseregéből egyenlő számú önkéntest távolítsanak el.

2. A német kormány szükségesnek látja, hogy ezt a lépést a hadviselő felek elismerése kövesse.

3. A német kormány hozzájárul ahhoz, hogy visszaállítsák Spanyolország tengeri határainak ellenőrzését.

4. Németország abba is beleegyezik, hogy nemzetközi bizottságot küldjenek ki, amely pontosan megállapítja a spanyol földön harcoló önkéntesek számát.

Maisky szovjetmegbízott fel akart szólalni, de Eden közbelépésére elállott a szólás jogától, miközben kijelentette, fenntartja magának azt a jogot, hogy

később kifogásokkal éljen.

A be nem avatkozási bizottság pénteken délután három órakor tartja legközelebbi ülését, a melyen megállapítják a spanyol földről jelképesen hazaszállítandó önkéntesek számát. Ennek a lépésnek még a nemzetközi bizottság kiküldése előtt kell megtörténnie.

Az angol külügyminiszter üzenete Olaszországnak

London, október 21. A parlament mindkét háza ma ült össze először a nyári szünet után. Az alsóházban az interpellációk befejezése után Eden külügyminiszter emelkedett szólásra és a külpolitikai kérdésekkel foglalkozva, többek között a következőket mondotta:

— A Délkelet-Európában dúló háború a Földközi tengeri kérdéshez, illetve a nyoni értekezlethez vezetett. Öszintén sajnáljuk, hogy az olasz kormány nem vett részt a nézeteltérések megoldásában. Határozottan állíthatom, hogy a nyoni értekezlet óta nem volt újabb kalózkodás a Földközi tengeren. Ami a be nem avatkozási kérdést illeti, Franciaországgal együtt újabb erőfeszítéseket tettünk a helyzet megmentésére és ha kísérletünk sikertelen marad, úgy visszanyerjük cselekvési szabadságunkat, mert nem tartható fenn egy olyan egyezmény, amelyet állandóan megsértének. Az elnöki albizottság szerdai ülése után nem maradt volna más hátra, mint hogy a következő alelnöki

ülésen bejelentsük az ügy kudarcát. Az utolsó ülésen azonban közvetítő indítvánnyal jött az olasz kormány. Olaszországnak ezt a lépését őszinte örömmel üdvözljük. Az első nehézség a spanyol önkéntesek elszállításának és a hadviselői jogok időrendje körül keletkezett, amely most az olasz és német indítvány folytán megoldást nyert. A második nehézség az elszállított önkéntesek számának meghatározása volt. A javaslat szerint ezt a számarányt utólag fogják megállapítani. Anglia ezekkel a javaslatokkal teljesen egyetért. A bizottság egyébként holnap ismét összeül és reméljük, hogy megkapjuk valamennyi kormány választását. Az angol népnek az az egységes és határozott kívánsága, hogy egyik spanyol fél oldalán sem foglaljunk álláspontot.

— A távolkeleti helyzet tekintetében, mélységesen sajnáljuk az ott folyó harcokat, nem azért, mert ezek kereskedelmi érdekeinket sértik, hanem, mert a háboruszkodás megindulása előtt tárgya-

tási politika érvénybenléte alatt azonban erre a legcsekélyebb kilátás sem kínálkozott s csak akkor lesz erre remény, ha rendszerváltozás következik be.

Hitvallásos tanítóink meg lehetnek győ-

ződve, hogy jogos érdekeiket mindenki melegen szíven viseli s az eddigi sikertelenség egyes-egyedül a kormányzat merevségének tulajdonítható, de semmiesetre sem vezetőink buzgósága és fáradozásai hiányának.

Hülés?

JAWOL

lásokat folytattunk a japánokkal a két nép közötti barátságos légkör megteremtése érdekében. Örömmel üdvözljük a brüsszeli értekezletet, mert innen várható a helyzet tisztázása. Természetes, hogy az értekezlet sikertelensége esetén új helyzet állna elő. Ami a nemzetközi helyzetet illeti, a munkáspárt értekezletén olyan kijelentések hangzottak el, hogy Európa nem egyszer állott az örvény szélén. Ne tegyünk ezuttal semmit, ami az örvénybe taszíthatna bennünket. Rooseveltt elnök szavai szerint a nemzetközi jog ma már nem bír semmiféle tekintéllyel. Az a meggyőződés, hogy mindenki kívánja a béke fenntartását.

A külügyminiszter után Attlee őrnagy beszélt és kijelentette, hogy a külügyminiszter ugyan nemzeti egységet akar, de a mai beszédével még jobban kimélyítette azt az örvényt, amely a munkásság és a kormány között fennállott.

Eden mai beszédéhez hasonló cinikus szavakat addig még nem hallott.

Annyi bizonyos, hogyha megvonnák Japántól az olaj ellátást, úgy a távolkeleti háborúnak nyomban vége lenne. Az angol kormány azonban nem a béke kormány, mert minden cselekedetével a támadót háborítja

A LORDOK HÁZA A BÉKE HELYREÁLLTÁSAÉRT.

A lordok háza a nyári szünet óta szintén ma tartotta első ülését és itt lord Plymouth Edenhez hasonló szellemben beszélt. A távolkeleti kérdéssel szövege hangzott, hogy a brüsszeli értekezletet nem a Népszövetség égisze alatt tartják meg és ezért ott a helyzetet megkivánó határozatokat hozhatják. Az értekezlet főcélja a békének helyreállítása. Reméli, hogy a kilenctalmai egyezmény valamennyi tagja el

fogadja a meghívást. Jelenleg azon tanácskoznak, hogy meghívják-e azokat az államokat is, amelyek ugyan nem írták alá a kilenctalmai egyezményt, de érdekeik vannak a Távolkeleten.

A spanyolkérdés tekintetében a semlegességi bizottság elnöki albizottságának szerdai ülésén lényeges haladást értek el, amit az olasz kormány hozzájárulása tett lehetővé.

A tegnapi fejlemények még nem jelentik a megoldást, de ez mindenestre határozott lépés a megoldás felé, amit jóindulattal el lehet intézni.

Egy esztendei fogházat kapott egy halálos pofonért

A gépkocsira göröngyöt dobáló kisfiút úgy ütötte meg a sofőr, hogy — szörnyethalt

Timisoara-Temesvár, október 21. Tíz év előtt történt halálos pofon ügye foglalkoztatta a Timisoara-temesvári ítélőtáblát. Még 1937. április 17-én Marculescu dr. aradi ügyvéd gépkocsiján Curtici-Kürtös felé igyekezett. A város határában egy Crasnic Nicolae nevű hétévesztendő gyermek göröngyöt dobott az autóra, ami annyira felbőszítette Rumm Mihály sofőrt, hogy megállította a kocsit, a gyerek után szaladt és teljes erejéből nyakon verte. A hatalmas ütés következtében a kisfiu eszméletlenül esett össze és néhány perc múlva meghalt.

Rumm Mihály ellen haláltokozó sulyos testi sértés címén indult meg a büntügyi eljárás. A törvényszéki tárgyaláson a gépkocsivezető védője a boncolási jegyzőkönyvre hivatkozott, amely megállapította ugyan, hogy a fiu halálát nyakcsigolyatörés okozta, de azt is megemlítette, hogy a gyerek sulyos tüdővészben szenvedett és gyenge szervezete nagy mértékben hozzájárult a halál hirtelen bekövetkezéséhez. Ezért a védő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sofőr nem lehet felelős a kisfiu haláláért.

A törvényszék ekkor valóban felmentő íté-

letet hozott, azonban az ügyészség és a magánvád fellebbezése folytán az ügy a Tábla elé került. A táblai tárgyaláson a vádlott nem jelent meg. A táblai főügyész beszédében többek között a magyar királyné Kuriának több döntésére hivatkozott, amely kimondja, hogy halált okozó sulyos testi sértésnek kell minősíteni ama eseteket is, amikor az áldozat halálát nem közvetlenül a sérülés, hanem az áldozat gyenge szervezete okozza. A magánvád azzal érvelt, hogy az autóban helyet foglaló ügyvéd is felelős a történetért, mert kötelessége lett volna a sofőrt megakadályozni a gyerek bántalmazásában. Ezért kérte az anyagi felelősség kiterjesztését az ügyvédre is, egyébként pedig elvesztett gyermekéért az ana 250 ezer lei erkölcsi kártérítést követel. A Tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét.

a sofőrt egyesztendei fogházbüntetéssel sújtotta,

egyébent pedig kötelezte a fiu apjának, aki foglalkozására nézve vasutas, 50 ezer lei kártérítés megfizetésére.

Laroche üzlete

Írta: JEANNE LEUBA.

A postás homlokát törölgetve lépett be a kínai boltba és az asztalra tett egy borítékot. Tong Fat, a kínai kereskedő legidősebb fia oda lépett és kinyitotta a levelet.

— Az elküldött áruk fuvarlevele — mondta a fiu — és a számla persze.

— Mennyi? — kérdezte az öreg.

— Huszezer frank, tehát kétezer piasztér.

— Nincsen, — mondta az öreg gondterhelten arccal — nincs pénzem. Most fizettem ki a hátralékot az utolsó árurendelésért, Chardint, a likörküldeményért, háromhavi házbért, az engedély díját... Mit tegyek?

A fűszerüzlet üres volt. A déli nap teljes erővel sütött és a folyó tulsó oldalán még az erdő fái is ragyogtak az éles fényben. A folyón lassan uszott lefelé egy dzsunka vitorlájával. Az uton néhány kuli lassan húzta gyaloghintóját, hiszen biztosra vehette, hogy ebben a melegben ugyse kap fuvar. Egy uccai árus az üzlet közelében állította meg kis tolokocsiját és mentalevest mért ki két embernek.

— De apám, — mondta a fiatalember — hiszen egész sor vevőnk tartozik. Többel tartozik, mint ez az összeg.

— Ha azt hiszed, hogy fizetni fognak?! — mondta az öreg és vállat vont. Azok, akik az őserdőben laknak, nem is fognak felelni, ezek meg itt, ha zaklatod őket, azzal fenyegetőznek, hogy átmennek a konkurenciához.

De a fiu makacsodott. Európának volt öltözve, fehér ruhát viselt, fekete haja alatt a homloka magas, fekete szeme intelligensen csillogott. Nem hagyta annyiban a dolgot:

— Ez így nem mehet tovább apám. Nézd csak, hogy a francia kereskedők hogyan boldogulnak. Meg kell válltoztatni üzleti elveinket. Nézd csak maga Laroche ur tizehat hónap óta nem fizetett és legalább tizenkétezer frankkal

tartozik nekünk. Könnyűszerrel megszerezhetjük a kétezer piasztert, csak egy kicsit össze kell szednünk magunkat.

Laroche, a postahivatalnok rosszkedvűen ébredt fel. Mult éjjel megint játszott és vesztett. Az ember nem tudja magát visszatartani, ha meglátja a kártyát. Már pedig már csak tizenegy hónap, azután jön a nagy szabadság és megtakarított pénzéhez nem nyulhat; azt otthon, Párisban akarta kiadni. De ha ez így megy tovább... Éppen ezért nagyon feldühödött, mikor a postás számlát hozott a kínai fűszerestől.

— Átkozott gazemberek! — szitkozódott. Az teljesen lehetetlen, hogy tizenhathavi áruval tartozzam nekik. Csálnak a piszkok. Lehetetlen, hogy 1193 piaszterral tartozzam nekik. És a gazemberek még odairják: 02. Még a centimesokat is van pofájuk számolni. Hát majd leszoktatom őket róla. Majd ellátom ezeknek a piócáknak a gondját. Vén tolvaj! Majd fizetek, ha jönnek látom... Majd ha lesz ezer kétszáz piasztérem...

Morogva látott hozzá villásreggeliéhez. Megitta aperitifjét, amelyet a kínaitól hozatott a szardiniát megete, ez is onnan való volt, felkente a vaját, ezt is a kínai szállította, azután egy korty fehér bort ivott, egy darab sajtot evett, megkávézott, minden akina boltjából származott... Este, mikor kijött az irodából, egyenesen a kínai boltja felé vette az útját:

— No, mi lesz! — lépett be hangoskodva — számlát küldtök nekem? Azt hiszitek, meglógok a pénzzel? Már nem bízok bennem. Ilyen rég vevőben? Azt akarod, hogy átmenjek vásárolni A-Tac üzletébe?

Az öreg kínai tehetetlen mozdulatot tett kezével.

— Kérem, Laroche ur, — mondta a fiu — a dolog úgy áll, hogy ki kell fizetnünk a szállított. Kétezer piaszterral tartozunk neki és nincs egy fillérünk se. Be kell hajtanunk követeléseinket.

— És ezért gyötörtök engem? És Verusamy már nem ad kölcsönt?

— Az a maabári uzsorás csak 25 százalékra ad.

— Ördögbe! Szóval baiban vagytok. Az a csirkefogó még a torkotokra teszi a kést? Hát figyeljete csak ide...

Ezzel Laroche ur bizalmasan a pult fölé hajtolt és puszogni kezdett. A két kínai figyelmesen nislogva hallgatta. Egyre jobban felderült arcuk és egyre jobban felderült Laroche ur ca is.

Néhány perc múlva azután Laroche homlokára tolva tropikus sisakját, fityörészve, sugárzó arccal lépett ki a fűszerestől.

Megállapodott a két kinaival, hogy ymegtakarított pénzéből kölcsönad nekik ezerkétszáz piasztert. A kínaiak majd havi részletekben fizetik vissza nekik az összeget. És mindössze nyolc százalékot fizetnek neki érte. ..

GIORGIO

5. 7/4 és 9/4
Tel.: 2065.

MAIRETIER

A sanghái menekült

SHIRLEY TEMPLE

legújabb filmje.

Partnerei:

Alice Faye és Robert Young

A legaktuálisabb film a kínaiak életéből

Shirley Temple

a filmben kínaiul beszél és énekel.

Elfogták a kosaras gyilkosság egyik tettesét és bünrészesét

A főbűnös szökésben van, - Egy piperai birtokon folyt le a gyilkosság ahová, telefonon csalták a gyanútlan tőzsdeügynököt

Bucuresti, október 21. A fővárosi rendőrség lázas nyomozás után leleplezte a borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott Goldschlager-féle gyilkosság tetteseit. Mint ismeretes, Goldschlager Jónás fővárosi tőzsdeügynök ruhakosárba gyömöszölt holttestét Sft. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy közelében az Olt-folyóból huzzták ki, de a gyilkosoknak nyoma veszett.

A vizsgálat során az okozta a legnagyobb nehézséget, hogy a rendőrség nem tudta megállapítani a kegyetlen gyilkosság indítóokát, amely egyébként még ma, a gyilkosság leleplezése után sem ismeretes. A rendőrségnek Goldschlager fia adta az első nyomot, aki elmondotta, hogy apja a gyilkosság napján egy fővárosi gyógyszerárból vidékre telefonált. A rendőrségnek sikerült megállapítani a telefonközpontban, hogy a fiu által jelzett időben Goldschlager egy Braşov-brassói telefonszámot hívott fel. Kiderült, hogy ez a készülék Culda Gábor Romulus nevű kereskedő, akinek Piperán birtoka van.

A többi már gyorsan ment. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosság napján Goldschlager felkereste Culdát a birtokán, aki már várta őt. Tőkés Béla nevű jószágigazgatójának társaságában.

Mindent előkészítettek a gyilkosságra és alig lépett be az ügynök a házba, Culda rárohant és szörnyű küzdelem után megfojtotta.

Ezután Tőkés bérgépkocsit rendelt, közben pedig a még ki nem hült holttestet begyömöszölte egy utazókosárba. Az autóval Tőkés Sft. Gheorghe-Sepsiszentgyörgyre szállította a holttestet. Este, az egyik malom közelében, Costea nevű sofőrrel kiemelte a kosarat az autóból és az Oltba hajította. Ezután az autóval visszatértek a fővárosba.

A gyilkosság rejtélyét még kedden megoldotta a rendőrség és letartóztatták Tökést, valamint Costea sofőrt, akik a szembesítés folyamán részletes beismerő vallomást tettek.

Culdát azonban nem tudta a rendőrség elfogni,

mert az óvatos ember érezte, hogy nyomában vannak és két nappal a gyilkosság leleplezése előtt kiváltotta utlevelét.

A délután folyamán olyan hírek terjedtek el, hogy Culdát szeretője lakásán elfogták. A hírek tudni vélték azt is, hogy Culda öngyilkosságot kísérelt meg, azonban a fegyvert sikerült idejében kicsavarni a kezéből. Később ezt a jelentést megcáfolták. Kétségtelen azonban, hogy a gyilkos a fővárosban rejtőzik. A hatóságok megállapították, hogy Culda barátnőjének a Piperai-féle vezető uton villája van és ezért ott házkutatást rendeztek, de a gyilkosság gyanúsítottját nem találták meg. A fővárosi rendőrgazgatóság a gyilkos elfogtatásának érdekében az alábbi közleményt adta ki:

Az a magas, szőke férfi, aki október 20-án délután 4 órakor a Transilvania-ucca 68. számú házban találkozott Cudla Gabriel Romulussal, sürgősen jelentkezzék a fővárosi rendőrgazgatóságnál.

Esti jelentés szerint Goldschlager gyilkosainak kilétét a hatóságok Costea Gheorghe fővárosi sofőr önkéntes jelentkezése alapján állapították meg. A sofőr ugyanis, amikor olvasta, hogy Sft. Gheorghe-Sepsiszentgyörgy mellett az Olt-folyóból egy kosárba csomagolt holttestet fogtak ki, rádöbben arra, hogy azt ő szállította oda két megbízójával együtt, akiknek nevét azonban nem tudta.

Erről nyomban értesítette a fővárosi rendőrprefekturát és pontos személyleírást adott a két férfiről, akiket autóján a kosárral együtt Sft. Gheorghe-Sepsiszentgyörgyre szállított, majd a kosár vízbedobása után az egyik Braşov-Brassó melletti korcsmába vitte utasait, akik azt mondták neki, hogy a folyóba dobott kosár-

18 HAVI RÉSZLETRE

Az 1938-as SZIMFONIKUS SZÉRIA

a következő modelleket tartalmazza:

PHILETTE

MATADOR II

SERENATA

CANTATA

SIMFONIA

Balériás

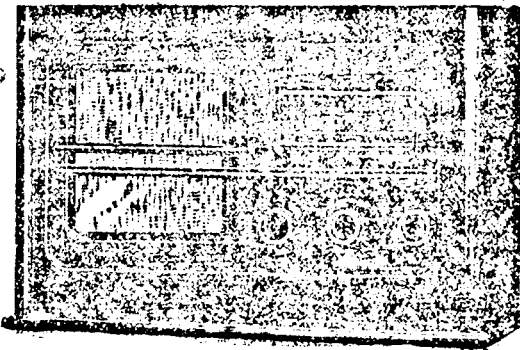
BARCAROLA

BALADA

A „Soc. de Radiodifuziune“ interven-
ciójára az 1937/38-as idényben a
radiókészülékek számára rendkívül
olcsó árat állapítottunk meg.

Mindenki vásárolhat most egy vi-
lághírű PHILIPS készüléket.

Kapható 18 hónapig terjedő részletre.

Superheterodyn 4+1 piros Minuwatt lámpával,
tökéletes vétel minden hullámhosszon. Felsze-
relve ellenütemű kapcsolással és három chassise-
egységgel.

PHILIPS
Radio

Szimfonikus
Széria

1938

FELSZERELT A JÓRÉS 220V PHILIPS MINUWATT RÁDIÓVAL

Gyári lerakat Aradváros és megye részére Rosenfeld Gézánál

Gyári lerakat Aradváros és a megye részére

Koch Dániel

Arad,
Str. Eminescu No. 2

ban csempészaru van. A korcsmáros sem tudta a gyilkosok nevét, mindössze azt közölte a hatóságokkal, hogy azok telefonon többször beszéltek Bucurestivel, még pedig a 49993-as számmal, amelyről megállapítást nyert, hogy Goldschlager telefonszáma volt. Ezekben a nyomokon elindulva derítették ki a hatóságok, hogy a gyilkosságot Cudla Gabriel és Tőkés Béla követték el.

Tőkés kedden felkereste Culdát, akitől a Goldschlager ellen elkövetett rablógyilkosság zsákmányából a maga részét követelte. A rendőrség akkor fogta el Tökést, amikor büntársá-
hoz ment. A hatóságok ma délelőtt rekonstruál-
ták a rablógyilkosságot. Tőkés megmutatta,
hogy szörnyű tetteiket ugyszólván pillanatok
alatt végezték el.

Amikor Cudla ujjait az áldozat torkába nyomta, Tőkés lefogta Goldschlager kezeit és azokat hátra csavarta.

Goldschlager pillanatok alatt kiszenvedett. A Cudlánál megtartott házkutatás során a hatóságok egy régi igazolványt találtak, amelyből megállapították, hogy a gyilkos 15 évvel ezelőtt az egyik Ardeal-erdélyi állambiztonsági hivatalnak helyettes főnöke volt. Cudla családember és feleségén kívül három gyermeke van. A legidősebb gyermek 14 éves. Cudláné gyermekeit teljesen elzárta a külvilágtól, nehogy azok is tudomást szerezzenek apjuk tettéről.

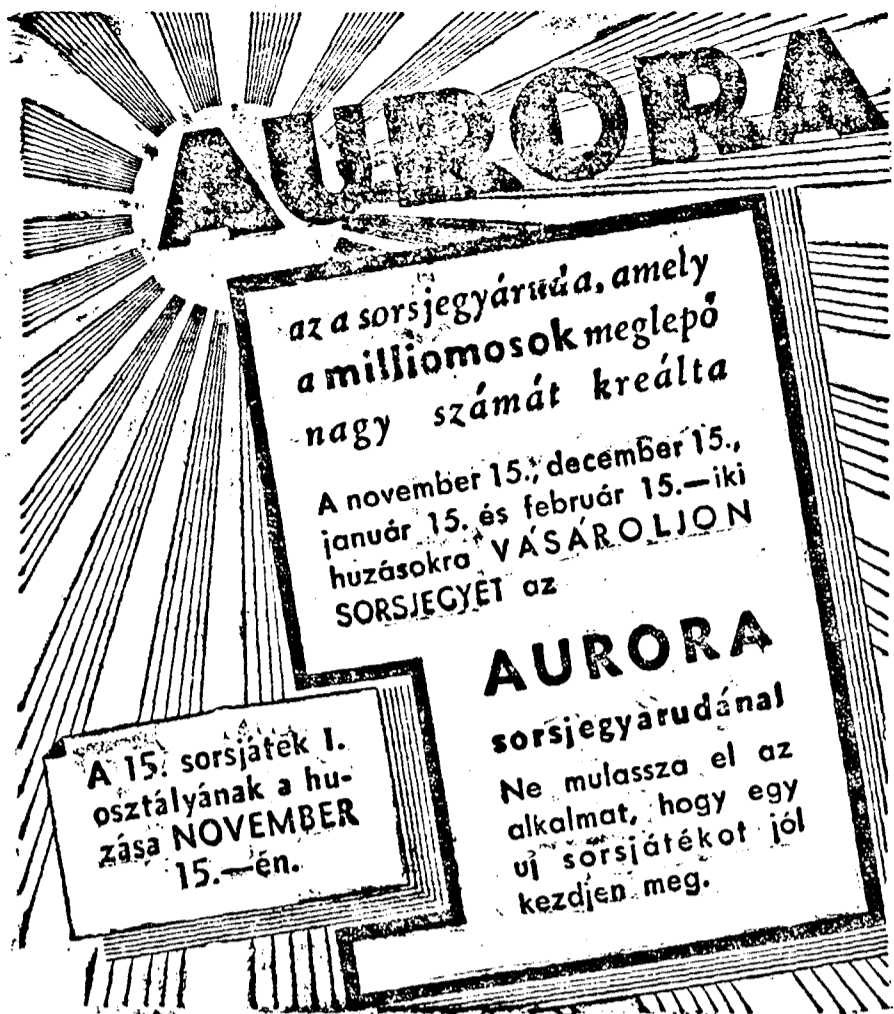
Tovább folyik a német sajtótámadás Csehszlovákia ellen

Sértő hangon irnak a német lapok a csehszlovák jegyzékről.

Berlin, október 21. (Rador). A német sajtó tovább folytatja a legélesebb hangú támadásait Csehszlovákia ellen. A „Völkischer Beobachter“ első oldalán óriási betűkkel a következő cím olvasható: „Prága megegyezést kötött Moszkovval, hogy fegyvereket szállít Spanyolországba.“ „Prága finanszírozza a spanyol polgárháborút.“ A német lapok gu-nyos hangon irnak a csehszlovák demarsról, amelyet Neurathnak nyújtott át a berlini csehszlovák követ.

A „Berliner Lokalanzeiger“ így ír: Rendszeres és soha nem tapasztalt vakmerősé-
ről van szó. Prágának tudni kell, hogy amikor a német követ tiltakozását visszautasították, ezzel az egész német népet megsértették, mert a Szudeta-németek sorsa nem választható külön az összes németek sorsától.

„Ongonavirágzás“
Jeanette Mac-Donald és Nelson Eddy
URANIA Premiermozgó
Telefonelövét: 12-32. 5, 7.15, 9.30.
Utólagos reklamációk elküldése végett kérjük a pontos megjelölést s a fey k elővételi biztosítását

AURORA

az a sorsjegyárúda, amely
a milliomosok meglepő
nagy számát kreálta

A november 15., december 15.,
január 15. és február 15.-iki
huzásokra **VÁSÁROLJON**
SORSJEGYET az

AURORA
sorsjegyárudánál

Ne mulassza el az
alkalmat, hogy egy
új sorsjátékot jól
kezdjen meg.

A 15. sorsjáték I.
osztályának a hu-
zása **NOVEMBER**
15.-én.

Helyi cím:

Casa de Păstrare a Județului Arad,
(Aradmegyei Takarékpénztár) Bul. Reg. Maria 22

Ujabb titokzatos kémgyilkosság tartja izgalomban Franciaországot

Mme Carotta és Letitia Toureaux gyilkosai tették el láb alól Renard ezredes özvegyét. — Holttest a Páris-Nizza expressvonal mentén

Páris. Pontosan egy évvel azután, hogy a páris-nizzai expresszen meggyilkolták Madame Carolát, ugyanezen az útvonalon Fontainebleau közelében titokzatos körülmények között megölték Celestine Renard nevű asszonyt, egy magasrangú katonatiszt özvegyét. Holttestét október 10-én, a hajnali órákban a sinek mellett találták meg. A nyomozás azonnal megállapította, hogy szerencsétlenségről szó se lehet. Az asszonyt minden valószínűség szerint a vonatban gyilkolták meg és azután kidobták a robogó vonatból. Pénzét és összes iratait megtalálták kézitáskájában, úgyhogy rablógyilkosságról sem lehet szó. A holttest egyik lába össze volt roncfolva, mert egy vonat keresztülment rajta, de az orvosi vizsgálat minden kétséget kizáró módon megállapította, hogy halálát nem a vonatelgázolás okozta, hanem egy fejsze, amelyet minden valószínűség szerint még a vonatban ejtettek rajta. A nyomozás teljesen kizártnak tartja azt is, hogy öngyilkosság történt volna. Az 56 éves uriaszony vidám és életkedvelő volt, aki meglehetősen fényűző életet élt és nagyon jól ismerték Monte Carlo és Nizza szórakozó helyein. Az 56 éves hölgy egyébként a modern szépségápolás összes csodáit igénybe vette és nem is eredménytelenül, mert ismerősei szerint alig nézett ki negyven évesnek és különösen a fiatalabb emberek között még mindig komoly sikerei voltak.

A CAP D'AIL KASTÉLY

A nyomozás mindenekelőtt abba az irányba terjedt ki, hogy Madame Renard magánéletében nincsenek-e olyan motívumok, amelyek megmagyaráznák a gyilkosságot. A hölgy Cap d'Ailben levő lakásán csak meghitt barátait fogadta és annak ellenére, hogy az egész Rivierán jól ismerték, tulajdonképpen kevés emberrel tartott fenn személyes kapcsolatot.

A párisi lapok részletesen foglalkoznak a gyilkossággal és megállapítják, hogy a gyilkosság körülményei megdöbbentően hasonlítanak a Madame Carola és a Letitia Toureaux gyilkossági ügyhöz. Mind a két gyilkosság — mint ismeretes — a mai napig felderítetlen ma-

radt Marie Celestine Renard Algirban élt hosszabb ideig, mint az egyik gvarmati ezred parancsnokának a felesége. Renard ezredes a világháború alatt a hadügyminisztérium ugynevezett hirszerző osztályán, nevezetesen a „Deuxieme Bureau”-ban teljesített szolgálatot.

A világháború kitörése Renard ezredes feleségét Németországban érte, az utolsó vonatot, amely Németországból francia földre indult, már nem tudta elérni, úgy, hogy az egyik polgári internálótáborba küldték és csak a világháború befejezése után tudott visszajutni Franciaországba. Hogy kikkel érintkezett s mit csinált Madame Renard a világháború alatt Németországban azt nem lehet tudni, az mindenesetre tény, hogy nem egészen félv alatt kiszabadult az internálótáborból és a német fővárosban kis családi panzióban lakott egész a háború befejezéséig.

TITKOK M-ME RENARD KÖRÜL

Rövid visszaérkezése után férje meghalt és akkor Cap d'Ailbe költözött a Rivierára, ahol előkelő házat vezetett és mindenütt ott volt, ahol a pénzvillág előkelőségei megfordultak. Annak ellenére, hogy mindenkinek feltűnt az özvegyasszony előkelő és költséges élete sem Charlevilleben élő nővére, sem pedig közvetlen baráti köre nem tudta soha megállapítani, hogy a költséges életmódra honnan veszi a fedezetet a szép özvegyasszony.

Cap d'Ail-ből, hogy meglátogassa Charlevilleben lakó nővérét. Október 8-án, pénteken bejelentette nővérének, hogy visszautazik a Rivierára Párison keresztül, de utját Párisban nem fogja megszakítani. Ennek ellenére minden jel mellett szól, hogy Párisban mégis kiszállt, de ottartózkodásának idejét teljes biztonsággal nem lehet megállapítani.

A NYOMOZÁS NEHÉZSÉGEI

A rendőrségi nyomozás mindenesetre kiderítette, hogy Renardné gyilkosságainak az a legfontosabb, hogy ne sikerüljön megállapítani, mennyi ideig volt Párisban az áldozat és hogy

hova akart utazni. Annak ellenére, hogy a kézitáskában érintetlenül megtaláltak minden pénzt, igazoló iratot, sőt leveleket, Renardné vasuti jegye nyomtalanul eltűnt. Ilyen körülmények között tehát csak feltevésnek mondható, hogy a páris-nizzai expresszen történt a gyilkosság, nem lehetetlen azonban az sem, hogy más honnan cipelték a holttestet a sinekre. Minthogy Renardné, mint ahogy a rendőrség azt megállapította, Cap d'Ailből második osztályon utazott Charlevillebe és hozzátartozóinak említette, hogy visszautazási jegyet is váltott és abban az időben, amikor a gyilkosság történt a páris-nizzai expressz második osztálya annyira zsúfolva volt, hogy feltűnés nélkül lehetetlen lett volna a gyilkosságot elkövetni, úgyhogy a rendőrség abban az irányban is kiterjeszti a nyomozást, hogy nem valahol a környéken történt-e a gyilkosság és a holttestet csak a rendőrség félrevezetésére cipelték a sinekre. Emellett szól még az a körülmény is, hogy a holttest egyik lábát a vonat összeroncolta. Ha ugyanis a holttestet kidobták volna a vonatból, az semmi szín alatt sem került volna a sinek közé. A vizsgálóbíró áttanulmányozta azt a lehetőséget, hogy az áldozatot gyilkosai kidobták az expresszből és az expressz után jövő vonat keresztülgázolt rajta, Bábút helyezték el a sineken, olyan helyzetben, ahogy Renardné holttestét találták és megvárták az egyik vonatot, amely átrobogott rajta. A bábu a vonat átrobogása után tele vlot korommal és porral, míg Renardné holttestének csak a lába volt összeroncfolva, de egyébként nem volt nyoma rajta ugyszólván a legkisebb piszoknak sem, arcán még a festék is ugyszólván érintetlen volt.

A meggyilkolt nővére és a sofőr, aki őt Charlevilleben az állomásra szállította, erőbehangzóan azt állították, hogy Renardné borzalmasan félt két ismeretlentől, akik állandóan a nyomában voltak.

A „FRANCIA POTSDAM”

Bizonyos pontjai vannak a nyomozásnak, de ezekkel nem tud sokat elkezdni a rendőrség, mert a valódi nyomok éppen úgy el vannak tüntetve, mint a Carola és Toureaux meggyilkolása esetében. Mindenesetre közös vonás van a három meggyilkosság között és számos jelből arra következtet a rendőrség, hogy nemcsak a gyilkosság bizonyos körülményei hasonlítanak egymáshoz, de nem lehetetlen, hogy a három nő is valamilyen kapcsolatban állott egymással.

Fontainebleau, ahol a gyilkosságot minden valószínűség szerint elkövették, amolyan francia Potsdamnak mondható, ahol rendkívül fontos katonai központok vannak elhelyezve.

Tekintetbe kell venni azt is, hogy Madame Renard katonatisztnak az özvegye. Férje a világháborúban a titkos hirszerző irodáján teljesített szolgálatot és aki minden valószínűség szerint később sok olyan dolgot mesélt el a felségénk, amely egy idegen hatalom részére mindig érdekes lehet.

Gyamus az is, hogy a meggyilkolt hővedelmét messze túlhaladóan költséges életmódot folytatott.

A francia rendőrség ma már kétséget kizáró módon megállapította, hogy úgy Madame Carola, mint Letitia Toureaux kémszervezet szolgálatában állott, nem tartják lehetetlennek, hogy Celestine Renard is ugyanennek a kémszervezetnek állott a szolgálatában s nyilván ugyanolyan okok miatt kellett meghalnia, mint annakidején Letitia Toureauxnak és Madame Carolának.

Ön Párisban sem védtelen!

Minden gyógyszerárban megkaphatja az

OLLA GUMMIT

A bizalmát igazoló bevált márkét

Megrázó részvét mellett temették el Csukay Lászlót

A boncolás hirtelen megállapításai szerint számos külsérelmi nyomot találtak a tragikus halált halt aradmegyei földbirtokos holttestén

„Fájdalommal bucsuzunk...”

Legutóbb részletesen számoltunk be Csukay László aradmegyei földbirtokos megrendítő haláláról és annak körülményeiről. Kilenc nappal ezelőtt szállították be az egyik aradi magángyógyintézetbe, ahol hosszas élet-halál küzdelem után elhunyt. — Hiábavaló volt a gondos orvosi kezelés, nem lehetett megmenteni az életnek, s az első feltevés értelmében hirtelen támadt belső vérzés végzett a legyengült szervezettel.

Az aradi ügyészség, amidőn értesítették Csukay haláláról haladéktalanul rendelkezett: a temetésre csak a boncolás után adják meg az engedélyt.

Hatósági orvos kell megállapítsa: mi okozta Csukay László tragikus halálát?...

Keddről szerdara virradó éjszaka halt meg Csukay László és az ügyészség a temetést csak csütörtökön engedélyezte. A holttestet csütörtök délben fél egy órakor boncolta fel a törvényszéki orvos. A boncolás során az orvos két gennyes sebet talált Csukay László fején. Az orvosi vélemény szerint ezek a sebek minden valószínűség szerint szögcsizmák rugásától származnak.

Számos külsérelmi nyomot is talált a boncoló orvos a holttesten és ugyancsak megerősödött az előzetes orvosi megállapítás, amely szerint Csukay László bordatörést is szenvedett. A boncolás során megállapították, hogy Csukay László jobb oldali hat bordája szenvedett törést.

A részletes boncolási jegyzőkönyvet pénteken készíti el a törvényszéki orvosszakértő és ebben a jegyzőkönyvben tünteti fel véleményét arról, hogy mi okozta Csukay László halálát.

A tragikus véget ért földbirtokos családja bűntügyi utra terelte a halállal végződő verekedés ügyét és jogi képviselével megbizta dr. Athanassiadé — Cuza Jean ügyvédet.

Csukay László temetése csütörtök délután négy órakor folyt le az Eternitatea-temető halottasházából. A temető bejárata előtt a kíváncsiak tömege figyelte a gyászszertartásra érkezőket: egymásután gördültek a gépkocsik, az elhunyt földbirtokos temetésére megérkeztek a gyászoló rokonok és régi ismerősök. A gyászoló tömegben néhány nevet sikerült feljegyezni: Purgly László, Kintzig János volt főispán, Takácsy Miklós földbirtokos, Bánhidy Sándor feleségével érkezett, hogy elkísérje utolsó útjára a megrendítő körülmény közt elhunytat. Lovag Zselinszky Róbert és felesége, Palla vicini Károlyné, Issekutz Sándor, dr. Sárbu Gheorghe, dr. Luszt Ferenc, dr. Bodea Ionel főorvosok és még számosan.

A temető kápolnájában koszoruktól zsúfolt ravatal: hervadó virágok illata, lobogó gyertyafény, fojtott suttogás, néha-néha feltörő zokogás. A ravatalt mindenki a legmélyebben megrendülve állta körül. A gyászoló családnak elhozta mindenki a mély részvétét. — Csukay László földi maradványait ezüsttel díszített fekete koporsóban helyezték el, a koporsó fedelén a homályban is csillogó betűk:

Csukay László élt 36 évet

A gyászszertartást Harsányi Vince műnora lelkész celebrálta. Miután beszentelte a holttestet, gyászhuszárok emelték vállaikra a koporsót és a négy ló által vontatott, koszoruktól borított gyászkocsival lassan megindult a gyászmenet...

Az őszi napsütésben némán hömpölygött a gyászoló tömeg. A kápolnát megkerülve hatalmas körben vonult a gyászmenet; a koszorúk szalagjait lebegtette a szél, néha felvillant egy név és a szállagra irt utolsó bucsuszavak... „Isten veled kedves Lacika! — Vilma néni” és fehér őszi rőzsák. — „Mély részvéttel Kintzig János és neje” — olvasható a másik koszorún. — „Utolsó baráti üdvözlét: Klára, Hans” — „Magda, Gusztó szeretettel” — a gyászszallagok, virágok tömege... Mikor a gyászmenet a kriptá elé ért a legelső koszorú, amit leemelnek a gyászkocsiról: „Fájdalommal bucsuzunk...”

Csukay László holttestét Hász Sándor családi sírboltjában helyezték örök nyuga-

lomra. A kriptá előtt állványra helyezték a koporsót és felzsongott utóljára az ima: „Miatyánk, ki vagy a mennyekben... A tömeg meghatodva mormolta az imát a halott lelkiüdvéért.

A néma csöndben lefojtott zokogás hallatszott, amidőn a sírbolt tárva-nyitott ajtaján beemelték a koporsót. Csukay László földi maradványait a kriptá baloldali oldal fülkéjében helyezték el.

Kint az erőtlen napfényben a hervadó lombok alatt némán kezdett oszladozni a gyászoló tömeg. A kriptá hűvös mélyén munkások falazták be a fülke száját, amely magában rejti a tragikus halált halt Csukay László földi maradványait...

Találkozás Csiang-Kai-Seknéval

Hogyan látja Kína és a világ jelenét és jövőjét Kína vezérasszonya?

H. R. KNICKERBOCKER tudósítása a japán-kinai hadszíntérről

Copyright by Aradi Közlöny and International News Service.

Nanking, október 21. Senki se jön Kína segítségére!

Csiang Kai Sek asszony tette ma ezt a nyomatékos kijelentést előttem, amikor azt az egész világot érdeklő kérdést intéztem hozzá, hogy vajon a Szovjet segítségére lesz-e Kínának a japánok ellen, akiknek repülőgépei és bombái eddig körülbelül 50.000 nemharcos kínai férfit, nőt és gyermeket öltek meg.

Csiang Kai Sek asszony ma nem ott fogadott, ahol a múlt héten. Mert miután ő generalisszimus férjével együtt Kína 400 milliónyi népének sorsát irányítja, a japánok épp olyan kiméletlenül törnek az ő életére, mint férjére.

Csiang Kai Sek asszony azt jósolja, hogy a japánok mindenkit el fognak üldözni Sanghaiből, ha elfoglalják a várost. Azt mondta, hogy ha a japánok győznek, akkor az angolok is becsukhatják a boltjukat.

— A japánoknak már évek óta becsúsgya, hogy Sang sorsára befolyásuk legyen. Mindig kesztűn bántotta őket, hogy idegenek uralkodnak a nemzetközi telepen. Most azért harcolnak, hogy a kínai csapatokat elküldjék attól a területtől és mindaddig visznek erősítéseket és nehéz fegyvereket oda, amíg sikerül, vagy amíg kudarcot vallanak.

— Csak Anglia és Amerika tudná visszatartani Japánt, ha megszorítanák a gazdasági csavaroikat, aminek nem kellene okvetlenül összeütközéshez vezetnie, — jelentette ki Csiang Kai Sekné. — Ha Anglia és Amerika segítségére jönnek Kínának, amire kötelezi is őket a kilenchatalmi szerződés, könnyen fordíthatnák akkorát a pénzügyi és

gazdasági csavarok, hogy a támadó visszavonuljon. Mert a Japánra gyakorolt ilyen nyomást nagyon kellemetlenül éreznék, ha a külvilág ezzel mutatna meg, hogy elég volt a nemzetközi gangsterségből.

— Nem hiszek abban, hogy a Népszövetség gazdasági szankciókat alkalmazzon, pedig ennek a hatására Japán megváltoztatná Kína iránti magatartását.

Csak Kai Sek asszony szerint Japán nem adja alább a célkitűzésben, minthogy meghódítja a félvilágot.

— Japán egybe akarja olvasztani a keleti fajokat a saját vezetése alatt. Kína elfoglalása után egyetlen kontinentális birodalomban egyesítené a Csendes Óceán valamennyi szigetét, ideértve Fülöp és Malái-szigeteket és a holland keletindiai szigeteket is.

— Ami pedig a védtelen polgárok elleni háda viselésnek ezt az új és nyilván jóváhagyott módját illeti, a világnak egy szörnyű anulságot kell levonnia belőle.

Ha eltűrik a vadságnak ezt a visszatérését, akkor mi akadályozhatja meg azt, hogy bármely ország városában tömegesen mészárolják le a polgári lakosságot?

Csiang Kai Sek asszony egy kis enyhe bizakodással fejezte be a beszélgetést:

— Nem hiszem, hogy a nemzetek figyelmen kívül hagyják a szerződéses kötelezettségüket Bizem az emberi természetben és azokban a nemzetekben, amelyek tisztelgetben tartják a igazság jogát.

SELECT 5, 7¼ 9¼ órák

Egy férfiért sem érdemes! (Silhouetten)

Hatásos történet, egy 30 éves asszony és egy 18 éves, leány küzdelmes szerelméről egy férfi iránt, aki egyiket sem érdemi meg...

Pergő cselekmény! Nagyszerű muzsika! Gyönyörű balett!

LULI v. HOLENBERG, LASL HANDL, ANNIE MARKART, FRED HENNINGS.

HIREK

**Az Aradi Közlöny
automata-telefonszámai:**

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Vezércikk a rádióban

A bucurestii rádió bevezette azt az újítást, hogy déli híradásai előtt szabályszerű vezércikket mond el a speaker-rel. Valamely napi eseményhez kapcsolódik a speaker véleménynyilvánítása, természetesen a rádió igazgatóságának szájaize szerint.

Tegnap hangzott el az első ilyen „vezércikk”. A speaker arról beszélt, hogy a szellemi munkanélküliségről elterjedt hamis legendákra rácafolta a bucurestii müegyetem rektora, Vasilescu Karpen. A Politechnikum évenyítő ünnepségén ugyanis a rektor kijelentette, hogy Romániában mérnökhány van. A gyárak, iparvállalatok mérnök-kéréseit nem tudják teljesíteni. A fővárosi müegyetem két év alatt 282 új mérnököt adott az országnak, a timisoarai Politechnikumról kikerült néhány száz mérnök, külföldi diplomával is sokan jöttek haza — de ha kétszerannyian lettek is volna, mind el tudtak volna helyezkedni. Szó sincs tehát a román ifjúság szellemi munkanélküliségéről, csak komoly munkára és tanulásra van szükség.

Szószerint ezeket mondta a bucurestii rádió speakerje. Ennek a vezércikknek minden szavát mi is aláírjuk. Mindössze arra vagyunk kíváncsiak, hogy Hodós ur, Goga alvezére, a bucurestii rádió igazgatója ugyan-e a véleményen van-e? Ha igen, akkor laniában, a „Tara Noastra”-ban miért dörög a szellemi munkanélküliségről és mért követeli, hogy a kisebbségi mérnököket távolítsák el munkahelyeikről? Ha pedig Hodós ur más véleményen van — mint a tényleg, akkor miért nem hallgatja meg ő is az igazgatása alatt álló rádió vezércikkeit.

— **Védőlát.** Az Institutul Meteorologic Central Bucuresti jelentése szerint a következő 24 órára derült idő és a hőmérséklet emelkedése várható.

— **LESZALLITJAK A KATONATISZTEK NYUGDIAZASI KORHATÁRÁT.** Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb katonai tanács ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, amelyen Bichitiu tábornok, a nagyvezérkar főnökén kívül több magasrangú tiszt vett részt, hogy megállapítsák a nyugalomba vonuló tisztek új korhatárát. A bizottság tagjai a tábornokoknál két évi, míg a többi tiszteknél 3 évi leszállítást indítványozott. A gyűlés déli 12 órakor ért véget és ezután Iasievici tábornok, hadügyminiszter Sinaiaba utazott, hogy jelentést tegyen a gyűlés határozatairól.

— **Zürichi tózsdezárlat:** Páris 14.69, London 21.49, Newyork 4.33 öt nyolcad, Milánó 22.80, Amszterdam 239.80, Berlin 174, Prága 15.17, Varsó 22.

— **ALLANDÓ ROVAT: HALALOS ÍTELETEK SEREGE OROSZORSZÁGBAN.** Moszkvából jelentik: (Rador). A rögtönítélő bíróság ma tiz tisztviselet halálra ítélte. Az elítélteket szabotázzsal vádolták és emiatt kerültek a véstörvénytörvények elé. Az irtakozó katonai törvényesek ma 45 halálos ítéletet hozott. A halálraítélteket azzal vádolták meg, hogy kém- és terroriszervezet tagjai voltak és az egyik keleti hatalom részére kémkedtek.

— **HITLERISTA TEVEKENYSÉGEKERT LETARTÓZTATTAK EGY BÉCSI FŐSZERKESZTŐT** Bécsből jelentik: A Wiener Neueste Nachrichten volt főszerkesztőjét, Mauer Gilbertet letartóztatták a legutóbbi nemzeti szocialista tevékenységei miatt. A letartóztatás azért történt, mert az utóbbi időben egymásután jelentek meg nyilatkozatok külföldi lapokban, magukat meg nem nevező osztrák nemzeti szocialisták részéről és a vizsgálat megállapította, hogy Mauer juttatta el a külföldi lapokhoz a nyilatkozatokat.

Füstbement vágyak

A dohányos ember szenvedélyét szívesen korlátozza a dohányjövődék. Nem emberbaráti szempontból, természetesen nem. Hanem helyes üzleti érzékkel sejti, hogy a szenvedély megvámolható. Most például ez a legújabb füstölési szabályozás: a köznapl forgalomba engedett külföldi cigaretták eladása darabonként — tilos. Chesterfield, Hellas, Lucky Strike, Camel, illatos külföldi csemegék — ütött a bucsu-szipantás. Hiszen egy-egy ünnepnap darabra még telt, de csomagra, dobozra? A dohányos ember örül, ha futja a maga mindennapi belföldi füstölni valója, a külföldi szivarkák jelentették a — lumpolást, s most ez is füstbe ment, anélkül, hogy előbb rágyujtotunk volna. Az italos-ember olykor megenged magának egy-egy üveg pezsgőt, de ha köteleznék, hogy egyszerre egy ládát vegyen, beérné az egyszerű borral. A jövődék növelni akarja a belföldi áru fogyasztását, vagy a külföldi cigaretták csempészési módját akarja egyszerűen meggátolni? Ki olyan bölcs, hogy megfejtse a jövődék intézőinek rendelkezéseit?

— **MAGASSARKU, FELKILÓVAL KÖNYNYEBB BAKKANCSOT KAPNAK AZ ANGOL KATONAK...** Londonból jelentik: Az angol hadügyminisztérium a hadsereg népszerűsítése céljából tetszetősebb egyenruhát fog készíttetni. Az erre vonatkozó tervek megvalósítása céljából a hadügyi kormány már új bakkancsokat rendelt meg, egyelőre félmillió darabot, amelyeket gavalérbakkancsnak neveztek el. A bakkancsok sokkal szebb alakuak és mindegyik legalább is félkilóval könnyebb lesz, mint az eddigiek voltak és magasabb sarkokkal látják el őket.

A „Kinai Napoleon” fényes hadisikere

Sanghaj, október 21. Az északkinai hadsinterről drámai fordulatot jelentenek. A kínai Napoleon, Csu-Teh tábornok, a nyolcadik kínai hadsereg vezére,

elvágtat sok előretolt japán egység után-pótlási vonalát.

Ugyanakkor a kínai tartományi hadseregek és a szabadcsapatok nyugat és észak felől szorongatják a japánokat, felrobbantják a mögöttes vasútvonalakat és megtámadják a hadianyag és élelmiszert szállító hadoszlopokat. Ugyanennek az ezrednek a csapatai Funksar mellett megtámadtak egy japán csapatot, amelynek nyolcezer katonáját megölték és sok páncélautót zsákmányoltak.

Nyilatkozat

— **Monja kérem, tulajdonképpen miért nem lépett közbe, amikor látta, hogy az az idegen férfi súlyosan bántalmazza kezeves anyósa önagységát...?**

— **Buta kérdés kérem, hiszen jól láttam, hogy egyedül is éppen eléggé jól boldogul vele...!**

Óregségem könnyű lett, mert visszakaptam egészségemet...

ezt írja nekünk C. Georgescu-kereskedő, Turnu Magurele, Str. Capt. Stanculescu 12, azután így folytatja:

„71 éves vagyok, évek óta gyomorbajban szenvedtem és szédüléseim voltak annyira, hogy ágyban kellett maradnom az erős gyomorégés és erjedési fájdalmak miatt. Két üveg GASTRO D. elhasználása után gyomrom teljesen helyre jött. Hálám jeléül ajánlottam ezen kitűnő gyógyszert mindazoknak akik megkérdezték tőlem, miként lehetséges az, hogy mak-egészséges lettem, mikor azelőtt olyan súlyos gyomorbajban szenvedtem..” A levél halálkódó szavakkal végződik.

GASTRO D. ma már olyan közkinccse az emberi társadalomnak, hogy sokszor alig diagnoszizálható gyomor-, bél-, epe-, vese és máj-betegségeknél, emésztési zavaroknál rövid kura után kitűnő eredményeket értek el vele. Orvosok ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszertárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135.— lel utánvét mellett CSÁSZÁR E. gyógyszertárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— **HARMADOSZTÁLYU UTAS NEM MEGHET AZ ÉTKEZŐKOCISIBA.** A vasuti igazgatóság rendeletet adott ki, amelynek értelmében a harmadosztályú utasok november 16. után már nem látogathatják az étkező kocsiakat. Harmadosztályú utasok csak abban az esetben mehetnek az étkezőkocsiba, ha harmadik és második osztályú jegy közötti különbséget — mindegyiket potilleték nélkül — megfizetik.

— **TERJED A FŐVÁROSI VÖRHENY-JÁRVÁNY.** Bucurestiből jelentik: A vörhenyjárvány tovább szedi áldozatait a fővárosban. Az egészségügyi hivatal jelentése szerint tegnap 198 vörheny, 20 tifusz és 6 difteritisbeteget tartottak nyilván.

— **Shirley Temple, a világ leghjobban fizetett sztárja.** Az amerikai közönséget rövid idővel ezelőtt leszávatták, hogy ki ma a legnagyobb filmszínész? Legnagyobb meglepetésre, Shirley Temple kapta a legtöbb szavazatot! Greta Garbo csak a tizedik helyen áll. Tényleg, ma Shirley Templenek van a legnagyobb fizetése, heti 5000 dollár.

— **KATONAI ÖSSZEIRAS.** Az aradi hadkiegészítő parancsnokság értesíti az 1917, 1918, 1919 és 1920-ban született ifjakat, hogy a szokásos évi összeírást, illetve az 1939, 1940, 1941 és 1942-es korosztályok kimutatásának elkészítését, amelybe a fent születettek tartoznak, november hó folyamán végzik. A megyében a jelentkezés a járási székhelyen történik, az alábbi sorrendben: Aradon: november 1, 2, 3 és 4-én, Aradul Nou-Ujarad járási székhelyen: november 5, 6 és 9-én, Pecica-Pecska: 10, 11 és 12-én. Sft-Ana-Szentanna: 13 és 15-én, Chisineu Criş-Kisjenő 16, 17 és 18-án, Radna: 19-én, Siria-Világos: 20 és 22-én, Târnova-Ternova: 23-án, Ineu-Borosjenő: 24 és 25-én, Sebiş-Sebes 26 és 27-én és végül Halmagiu-Nagyhalmaggy járási székhelyen november 29 és 30-án jelentkeznek a már említett korosztályhoz tartozó ifjak. Jelentkezni tartoznak ezenkívül még a következők: 1. Azon ifjak, akik a megye más községében, vagy esetleg más megyében születtek és jelenleg legalább hat hónapja laknak jelenlegi lakhelyükön, 2. Azon ifjak, akik 1916-ban, vagy még régebben születtek, de akiket különböző okok miatt nem irtak be annakidején korosztályuk kimutatásába. 3. Akik az elmult esztendőben lettek naturalizált állampolgárok, de még nem töltötték be 50-ik életévüket. 4. Akik nem az ország területén születtek, legalább hat hónapja tartózkodnak jelenlegi lakhelyükön (városban, vagy községben) és az összeírás alkalmával nem hivatkoznak vagy nem igazolják idegen állampolgárságukat.

**Fizessen elő
az „Aradi Közlöny“-re!**

ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK:

ANGEL, Catedralet-ter.

KESZTENBAUM, gyermekkórházzal szemben,
OMESCU, Regina Maria-ut.

— A „CION BÖLCSEINEK JEGYZŐKÖNYVEI”-PERT JÖVŐ HÉTEN TARGYALJA A LEGFELSŐBB SVÁJCI BÍRÓSÁG. Bernből jelentik: A berni főtörvényszék, mint legfelsőbb felebbezési bíróság, október 27-én kezdi tárgyalni a „Cion bölcseinek jegyzőkönyvei” című röpirat szerzőinek perében elhangzott ítélet ellen beterjesztett fellebbezéseket. A bíróság annakidején az idézett, valamint más antiszemita röpiratok szerzőit a svájci izraelita hitközségi szövetség és a berni izraelita hitközség feljelentésére törvénybeütköző röpirat terjesztése miatt pénzbüntetéssel sújtotta. A bíróság ítéletében Baumgarten bázeli egyetemi tanár és Loosli C. A. berni író szakvéleményeire támaszkodott, amelyek szerint a röpiratban idézett ugyanevezett jegyzőkönyvek hamisítványok. Fleischauer volt alezredes erfurti kiadó ezzel ellentétes szakvéleményét a bíróság elvetette.

— KERESKEDŐ KONGRESSZUS VASÁRNAP. Az Ardeal-Banati Kereskedő Testület Szövetsége vasárnap délelőtt 11 órákor tartja meg évi rendes közgyűlést az aradi Kereskedelmi Testület helyiségében, Bul. Regina Maria 18 szám alatt. Arad kereskedőit ugyanis, mint vendéglátókat, ugyanis, mint a napirenden levő igen nagyfajtaosságú kérdésekben érdekeltek felkértem, hogy a közgyűlésen mi nál tömegesebben vegyenek részt. Donán Sándor a szövetség elnöke.

— MEGHALT A NEMA RÉM-FILMEK SZTARJA. Newyorkból jelentik: 41 éves korában meghalt sanfranciscói vilájában Ruth Roland, aki 10-15 év előtt Pearl White riválisa volt a sorozatos borzalom filmekben. Sok-sok millió mozilátogató izult a végig Ruth Roland filmjeit, amint a barnahaju szép színésznő két ujjal tartotta fenn magát a merdek fölött, vagy fatörzshöz bíncselve várta, hogy a gangszterek melyen borzalmas halálra ítéljék. A nézők nem kaptak választ Ruth Roland sorsáról, mert a leizgalmasabb pillanatban vége szakadt a filmnek és megjelent a felirat: *Folytatása a jövő héten.* Ruth Roland elmesélte, hogy három legizgalmasabb élménye az volt, amikor a Csendes óceán fölött egy repülőgépet kétélhágcsójának a végén csínasztkodott félébball; a másik valmerő kalandja az volt, amikor egy leánytigris barlangjába vetették.

Azonban a legborzalmasabb jelenet, amelyet el kellett jótánia, az volt, amikor egy mérges tarantellópók mászott fel neze kényelmesen a karján és neki, szerepének megfelelően, úgy kellett tennie, mintha észre sem venné. Ruth karrierjének is a hangosfilm vetett végét. Hangja nem volt alkalmas, a hangos filmről teljesen visszavonult. Megtakarított pénzéből telekspekulációkba kezdett és nagyszerű üzleteket csinált. Megszorozta a vagyonát és mint dugazdag asszony hunyta most örök álomra a szemét. Orvosai azt mondják, hogy egészségét a filmezés közben átélt rengeteg izgalom ásta alá.

— Dr. Klein Richárd visszaérkezett és újból rendel Aradon szív- és vérérdénybetegeknek Str. Russu Sirianu 4. szám alatt (Central mozi- val szemben.) Electrocardiografiai felvételek.

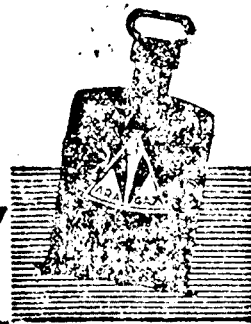
— Elítélték, mert négyezer leit akart kicsempészni. Valutakihágás címán állították bíróság elé a Posch Erzsébet Abrud városbeli ur-asszonyt. Az urinő ez év március 23-án külföldre utazott és a Curtici-kürtösi határállomáson a szokásos ellenőrzés alkalmával azt mondta, hogy mindössze 1260 lei román valuta felett rendelkezik. Az ellenőrzést végző tisztviselőnek gyanus volt Posch Erzsébet ideges viselkedése, átkutatta bőröndjeit és ott még 4000 leit talált. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, ugyanakkor pedig elkobozták az elrejtett valutát. Az aradi törvényszék előtt ma lefolytatott tárgyaláson a vádlott urinő beismerő, hogy tényleg ki akarta vinni az országból a per tárgyát képező pénzösszeget, miért is a bíróság 2000 lei pénzbírságra ítélte és elrendelte a 4000 leinek az állam javára történő elkobzását.

— A LETÉRT VALÓ KÜZDELEMBEN hathatós segítségére van a dolgozó egyének egy-egy pohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz reggelenként éhgyomorral bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagoserét. Kérdezzé meg orvosát.

— STROINY TANÁR UR volt ifj. öreg és vendéglátó vasárnap délelőtt 11 és 12 óra között Waszics József volt iskolatársuk Vörös Ökérhöz címzett vendéglőjében összejövetelt tartanak, amelyre szívesen várják a meghívottakat. Vendéglátók

NEM HIANYOZHAT EGY HAZTARTASBÓL SEM

ARAGAZ

Gól a kapuba, és a szívébe...

A labda a hálóba, a kéz a göllő szívébe futott. Telitalálat. Gól! A tribünön tufeszített idegekben táncolt a közönség, tulfütött izgalommal figyelt a mezőny huszonkét emberének minden mozdulatát. Egyszer csak befutott a kapuba a labda és utána a közönség a pályára. Elseperte a közönség a huszonkét szabályosan mozgó embert, szabálytalan tömegmészárlással. Ez nem az a sport közönség volt, amelyet a női sport megérdemel. A közönségnek fegyelmезettesen kell illeszkednie ahhoz a fejlettséghez, amelyre a futball ma érkezett. A szabályok szerint 22 ember művésztette fejlődött sportja csak úgy teljes, ha a közönség fegyelmезettes is művésztette fejlesztik. A futball a huszadik század egyik legnemesebb tömegszórakozása lett és nem szabad a przemysli sport eszethhez hasonló módon diszkreditálni.

— GRETA GARBÓ FÉRJHEZ MEGY? Hollywoodból jelentik: Filmkörökben a legnagyobb feltűnést keltette az a váratlan hír, hogy Greta Garbo legközelebb házasságot köt. Eddig Greta Garbo Hollywoodban a házasságok legnagyobb ellenségének számított, most pedig az elterjedt hírek szerint titokban jegyet váltott Stokowski híres amerikai karmesterrel. A művésznő lakását megostromolták a hírlapírók, hogy meggyőződjének a hír valódságáról, Greta Garbo azonban szerda reggel óta Hollywoodban nem található.

— CARPATINA turista egyesület Czárán osztály kirándulása. E hó 24-én, indulás reggel 8 órák villamossal. Utvonal: Covasinja, Ferdeu, Carciu-ma, Ciciora, Cladova. Vezető: Kuntz Sándor. F. hó 24-én indulás a CFR vonattal reggel 6 óra 40 p. Utvonal: Nadas, Cioca Popi, Valea Bărzava, Bărzava. Visszatérés este 7 órákor. Vezető: Kiss Géza. A CFR igazolványok érvényesítése okt. 1-vel esedékesé vált. Villamos vasut menetrendje megváltozott.

Agar-Baltic, Siera, Standard Veres László nál Bulv. Reg. Ferdinand 47.

— ELTUNT GYERMEK. Csomor Mihály aradi lakos ma délelőtt bejelentete a központi rendőrség bünygi osztályán, hogy 11 éves Mihály nevű fia két nap óta nem tért haza szüleinek Oltului ucca 6 szám alatti lakására. Az eltunt diák felkutatására a rendőrség vizsgálatot indított.

— HALALOS SZERENCSE"LENSÉG. Tegnap a kora esti órákban halalos szerencsétlenség történt Arad-Segaban, Dóka Pál hatvan éves béres egy bikát vitt itatni a kuthoz. Az itató vályunál a bika fellökte Dóka Pált, aki eszméletlenül terült el. A béresek azonnal segítségére siettek, megfékeztek a megvadult bikát. A belső sérüléseket szerencsétlen Dóka Pálhoz dr. Borsós Béla főorvost hívták, azonban a szerencsétlen emberen már nem lehetett segíteni, rövid szenvedés után belehalt sérüléseibe.

— A HARMADIK OSZTÁLY UTASA NEM OLYAN... Az államvasutak vezérigazgatósága rendelkezést bocsájtott ki, amelynek értelmében november 16-tól kezdődőleg eszítja a harmadik osztályon utazó közönség számára az étkezőkocsik, vagy ugynevezett bár-kocsik asztalokkal ellátott részének igénybevételét. Harmadik osztályon utazók csakis a bár-kocsik asztali nélküli részét, tehát a bár-pult előtt lévő részét vehetik igénybe. Azon utasok, akik az új rendelkezést megszegik, kötelesek egyrészt a jegykülönbözetet, másrészt a megfelelő büntetést megfizetni. Ha azonban a harmadik osztály valamelyik utasa előre bejelenti, hogy a számára nem engedélyezett étkezőkocsit, vagy bár-kocsit rész kívánja igénybevenni, „mindössze” a második és harmadik osztályu jegy közötti különbséget kell megfizetnie.

— BETÖRÉSEK. Az elmúlt éjszaka folyamán betörő járt Russ Mihai aradi lakos Alexandru cel Bun ucca 5 szám alatti lakásában és onnan több ezer lei értékű ruhaneműt zsákmányot. — Betörő járt Feier Ioan Regele Ferdinand ut 48 szám alatti lakos házában is. A kellemetlen látogató 8.500 lei értékű fehérneműt lopott el. — Hromátka Károly aradi cipészmeister Sinagogei ucca 6 szám alatti műhelyébe is betörték. A tettesek kétezer lei értékű szerszámot vittek magukkal.

Női kabát- és ruhaszövetek
SZEKELY divatárú-
házban
Színházzal szemben. Consum és Inlesnirea tae

— Tiltott műtét vádjával letartóztattak egy szülésznőt. Halálosvégű tiltott műtét miatt az aradi ügyészség letartóztatásba helyezte Gelez Katalin guttenbrunni szülésznőt. Néhány hónappal ezelőtt a közsgben súlyosan megbetegedett egy fiatalasszony és az orvosi vizsgálat során megállapítást nyert, hogy tiltott műtét következtében beállott vérmergezésről van szó. Az asszony, annak ellenére, hogy mindent elkövette megmentésére, két nappal ezelőtt meghalt. A csendőrség a közben lefolytatott nyomozás során kiderítette, hogy a tiltott műtétet a szerencsétlenségű fiatal asszonyon Gelez Katalin szülésznő hajtotta végre, akit ezért őrizetbe vettek és beszállították az aradi ügyészségre. A szülésznő már az első pillanattól kezdve ártatlanságát hangoztatta és nem volt hajlandó magára vállalni a súlyos vádat. Az ügyészség, illetve a vizsgálóbíró ennek ellenére a letartóztatás mellett döntött. Gelez Katalin ügye ma délelőtt került az aradi törvényszék vádtanácsa elé, amely rövid tárgyalás után megerősítette a 30 napos vizsgálati fogságot.

— A TORNAEGYESULET turista osztályának közkedvelt H. I. T. csoportja vasárnap reggel a 8 órai villamossal Podgoria-hegyaljai turát vezet, melyen vendégek is részt vehetnek. Könnyű túra, utirány a villamoson megbeszélve. Vezető Szántai Zoltán. A turista osztály mindennap este 7—8 óráig díjtalan szijharmonika iskolát tart, amelyre új növendékeket és vendégeket szívesen látnak. A szalon zenekar szerda este új próbákat indit.

Közgazdasági hírek

★
Gabonatőzsde október 20-án: ára 37—37.500 lei, zab 42.500 lei, köles 50.000 lei, rozs 47.000 lei, buza változatlan. A piac eseménytelen.

★
Szabadforgalmu devizák árfolyama október 20-án: német márka 36.50—36.52 és fél, pengő 26.40, osztrák shilling 26.82 és fél, cseh korona 5.16—5.17.

★
A tőzsdén változatlanul kedvezőtlen irányzat uralkodik. A fixkamatozású értékeknél újabb árfolyamcsökkenés következett be és bizonyos esés mutatkozott a részvényárfolyamoknál is.

★
A magyar-csehszlovák kereskedelmi forgalom tekintélyes módon megnövekedett. Csehország magyarországi kivitele 18.22 millió pengőt tett ki az év nyolc hónapjában.

amit **MA**
megtehet

AZ ÁLLAMI SORSJÁTEK
sorsjegyének a vásárlása
rendkívül fontos.

Menjen még ma a Hivatalos
Sorsjegyáradába, vagy fordul-
jon bármelyik postahivatal-
hoz, ahol vehet sorsjegyet.

**A 15. sorsjáték I. osztályának
HUZÁSA**
november 15.-én.

Hejji cím:

Colectura Oficiala Arad
Str. Brătianu 3. Telefon 29;

Vuchetich Endre dr. a Déli Hirlap főszerkesztője visszanyerte szabadságát

A többségi képviselők is kegyelmet kértek a neves magyar ujságíró számára. — Tegnap közölték az ügyészséggel a legfelsőbb döntést

Timisoara-Temesvár, október 21. A romániai magyarság társadalmi, szellemi és politikai életének kimagasló egyénisége Vuchetich Endre dr. a "Déli Hirlap" főszerkesztője ellen négy és fél év előtt írott két cikke miatt államellenes izgatás címén eljárás indult. A timisoarai temesvári törvényszék marasztaló ítélete után a tábla megállapította, hogy a cikkek nem tartalmaznak izgatást és ennek alapján a főszerkesztőt büncselekmény hiányában felmentette. Az ügy végső fokon a semmitőszék elé került, amely a Timisoara-temesvári tábla felmentő ítéletét megsemmisítette és

Vuchetich Endre drt. államellenes izgatás miatt a Marzescu-Mironescu törvény alapján hat havi fogházra, továbbá hat hónapi fogházra átváltoztatható tízezer lei pénzbüntetésre és újságírói hivatása gyakorlásától három évre való felfüggesztésre ítélte.

A semmitőszék ezen saját ítélete ellen formahibák miatt beadott ellentmondást is elutasította és így az ítélet jogerőre emelkedett.

Vuchetich Endrét még augusztus harmincadikán a Timisoara-temesvári ügyészség fogházába szállították. Vuchetich Endrének nagyon sok őszinte tisztelője és barátja van azok között is, akikkel sokszor a legélesebb politikai harcokat vívta. Tisztelték és tisztelik benne, hogy a legszenvedelmesebb pártharcok közepette is mindig megmaradt az elvi síkon és küzdelmeit a becsület tiszta fegyvereivel vívta.

Elsősorban ők mozdultak meg a kormánypárti és ellenzéki politikusok egyaránt és a leg-hathatósabban támogatták azt a mozgalmat, mely arra irányult, hogy

Vuchetich Endre dr. királyi kegyelemben részesüljön.

Ennek a fáradozásnak meg is lett az eredménye mert

őfelsége kedden, e hó tizenkilencedikén sajátkezüleg írta a kérvényre legmagasabb elhatározását, hogy Vuchetich Endre dr. hátralevő büntetését elengedi.

A királyi elhatározásról az igazságügyminiszterium még kedden táviratilag értesítette a timisoarai-temesvári táblai főügyészséget, melynek részéről Lungulescu Ilie vezető táblai főügyész a tegnapi napon utasítást adott a törvényszéki ügyészségnek a királyi rendelet végrehajtására. A formalitások elintézése után Vuchetich Endre dr. tegnap a kora délutáni órákban visszanyerte szabadságát. Ez letartóztatása utáni nyolcadik héten, fogságának ötvenkettedik napján történt.

A legmagasabb királyi kegynek ez a megnyilatkozása őszinte örömet váltott ki.

Mischa Elman a világsajtó tükrében

Talán egyetlen zeneművész sem dicsekedhet olyan kitünő sajtókritikával, mint Mischa Elman világhírű hegedűművész, aki október 30-án tartja egyetlen hangversenyét az aradi Kulturpalotában. A nagy művész bejárta már a fél világot és mindenütt, ahol megfordult, a sajtó a legnagyobb elragadtatás hangján irt a csodálatos művészről és e világsajtó tükrében láthatjuk a legjobban, hogy Mischa Elmant a világ minden táján milyen nagy tisztelet, rajongás és megbecsülés övezi körül.

Mischa Elman, aki csak negyvenhat éves, művészetének zenitjén van és így nem csoda, hogy Arad zenerajongó közönsége megkülönböztetett érdeklődéssel várja október 30-át, amikor a nagy zseni nekünk is bemutatja kivételes tu-

A Zsidó Párt születésnapj jókívánásai Őfelségének

Bucuresti, október 21. Dr. Fischer Tivadar, a Zsidó Párt elnöke Őfelsége II. Carol király születésnapja alkalmából a következő tartalmú táviratot küldte az uralkodónak:

A legmélyebb tisztelettel helyezem a királyi trón számlója elé a romániai Zsidó Párt hódolatát. Szívünk mélyéből és hitünk teljességével kívánjuk, hogy szeretett uralkodónk még sok éven át vezesse a legteljesebb egészségben az ország ügyeit és folytassa az ország alattvalói érdekében tevékenységét.

Dr. Fischer Tivadar.

a romániai Zsidó Párt elnöke

Az üdvözlő táviratra a kabinetiroda a következőképpen válaszolt:

Őfelsége II. Carol király felhatalmazásából van szerencsém az uralkodó legmagasabb köszönetét tolmácsolni azokért a jókívánásokért, amelyeket az uralkodó születésnapja alkalmából kifejezésre juttatott.

Eugen Buchmann
az uralkodó magántitkára

A végkielégítésen kívül erkölcsi kártérítést ítélték meg

**egy aradi vállalat elbocsájtott
igazgatójának**

Arad, október 21. Közel egy esztendője húzódó, rendkívül érdekes polgári pert tárgyalt a napokban az aradi törvényszék második tagozata. Egy ismert főtisztviselő erkölcsi és anyagi kártérítés címén több, mint 700 ezer leit követel egy helyi nagyvállalattól, amelynek tizenhárom esztendőn keresztül tisztviselője, illetve cégvezetője volt.

Az ügy előzményei egy másik perre nyulnak vissza, amelyet a főtisztviselő már régebben megnyert a már említett vállalattal szemben. Az illető 1921. augusztus elsején lépett be a vállalatba. Az akkor mindössze 26 éves fiatalember kitünő munkaerőnek bizonyult és szorgalma révén három esztendővel később, vagyis 1924-ben már mint cégjegyző töltötte be hivatalát. A gazdasági viszonyok 1930. körül már erősen leromlottak és a nagyfizetésű főtisztviselő 1933. október 18-án teljesen váratlanul, felfordító levelet kapott a cég bucurestii központjától, honnan értesítik, hogy különböző okok miatt azonnali hatállyal elbocsátják állásából.

Ilyen előzmények után indult meg a nemzetközi viszonylatban is ismert nevű vállalat ellen az első per. Az elbocsátott cégvezető egy évi felmondást követelt, azonkívül három esztendőre visszamenőleg szabadságidő kártalanítását, összesen mintegy 130 ezer leit. Az ügy először a járásbíróhoz, majd később a munkabíróhoz került és a tisztviselő megnyerte a pert. Ezután indult meg a mostani kártérítési per, amelyet ugyancsak a munkabíróhoz elvittek folyamatba, ez év januárjában. A volt cégvezető elősorban azért, hogy 21 hónapon keresztül nem tudott elhelyezkedni a váratlan felmondás teremtette légkör miatt. 210 ezer leit követelt, ezenkívül pedig félmillió lei erkölcsi kártérítést. A per anyagával néhány hónappal ezelőtt foglalkozott a munkügyi bíróság, amely elutasította a keresetet azzal az indokolással, hogy a vállalatot nem vezette rosszhiszeműség az elbocsátás alkalmával. Fellebbezés folytán az ügy a törvényszékhez került. A törvényszék elé terjesztett fellebbezésben a felperes rámutatott arra, hogy a vállalat részéről a hitelkeret kibővítése csak ürügy volt arra, hogy egy magasfizetésű alkalmazottól megszabaduljanak.

Az alperes vállalat védekezése is érdekes. Arra az álláspontra helyezkedik, hogy volt cégvezetője mindjárt elbocsátása után találhatott volna elhelyezkedést. Később állásba is jutott, először a saját szakmájában, míg később egy aradi nagykereskedés irodájában, havi 5000 lei jövedelemmel.

Az érdekes ügyben a törvényszék ma délután hirdetett ítéletet. A bíróság részben helyt adott a felperes keresetének és a követelt közel háromnegyed millió leies kártérítést helyett 200 ezer leit ítélte meg.

A FÖMUFTI (és ami mögötte van)

Midón Andwers, Galilea kormányzója elhagyta a názareti templomot, négy fegyveres arab meggyilkolta. Nemrég történt, közönséges orvgyilkosság volt ez is, mint a többi száz és száz, melyekről ma sem tudják: honnan jöttek, hova tűntek elkövetők. A gyilkosságot követő napokban angol páncélos kötött ki Haifában, visszavonták az összes rendőrségi alkalmazottak és katonai parancsnokok szabadságát, csapatösszevonásokat eszközöltek s megerősített őrzéstartók cirkáltak Jeruzsálem utcáin. A legfelsőbb arab nemzeti tanácsot feloszlatták, száműzetésbe küldték tagjait. Az arab bank páncélszekrényeiben őrzött s a felkelés céljaira gyűjtött 110 ezer fontot elkobozták s a pénzt egyházi célra szentelik. Szigorú vizsgálat indult s az eljárás során kiderült, hogy a főmuftihoz vezetnek az angolelles mozgalom fonalai. A palesztinai események is eddig alig ismert személy felé terelték a világ figyelmét.

Kit hát a főmufti? ...

Mohamed Emin el Hussein. Nem is fő, csak egyszerű mufti, aki a török császárság rombadólté után Palesztinában a legfelsőbb arab nemzeti tanácstól nyeri kinevezését. Rendkívül érdekes személyiség. Orvos-főhadnagy volt a török hadseregben a világháború idején, majd visszatért Palesztinába, hol nagy szerepet játszott családja s előkelő összeköttetései révén az időközben elhunyt főmufti helyére került. Jellegzetes arab férfi. Vöröses-szakállas barnára égett arcában kék szeme világít, így ez igazi beduin benyomását teszi. Fején állandóan a sejkék turbánját viseli, mely alakját magasabbá teszi. Hatalma az izlam hívei között korlátlan. Abszolút hatalommal rendelkezik nemcsak vallási, de jogi szempontból is. Az igazságszolgáltatást általa kinevezett bírák végzik, a felelősségi ügyeket maga intézi. Szava törvény, kívánsága parancs. Egyetlen arabnak sem jut eszébe, hogy döntése miatt méltatlankodják.

Midón Anglia vette át a palesztinai mandátumot, a főmufti az angolelles tábor élére került. Angol részről tudták ezt, de nem akarták kiüldözésével az arab tömegeket provokálni. A londoni „Intelligence Service” régtől jelentette, hogy titkos arab vezérkar működik Bagdadban és valóságos diplomáciai és katonai akadémiát tartanak fenn, melyben az oktatást kétszáz külföldi katonatiszt végzi. Ezerszámra kerültek ki innen az agitátorok évek óta. Külön osztály nyílt az akadémián Palesztina, Afrika, India és Szovjetország muzulmán lakói számára.

Fawsin Eddin el Kawatsi, Charles Crave és Schmeller a vezérkar tagjai. Az első török katonatiszt volt. Közvetítő szerepet játszik a főmufti és az olaszok között. A második amerikai milliárdos. Rómában járt néhány héttel előbb. A harmadik német származású, ki a nomád muzulmánok egyszerű életét éli. Igen nagy befolyása van s a fegyverszállítmányok ügyét intézi.

A főmufti letartóztatását elrendelő angol végzés nagy meglepetést keltett a muzulmánok között. A legendás hírű legfőbb arab egyházi méltóság megérezte a veszélyt s bequinnak öltözve külföldre szökött. Olaszországba akart menni, ugylátszik azonban, hogy terve nem sikerült. Utóbbi hírek szerint Törökországba indul és Kemál köztársasági elnök segítségét kéri. Teheti, nincsenek anyagi gondjai. Mig Anglia vaskézrel tart rendet, a főmufti mosolygó arannyal dolgozik.

Könyvet irt a demokráciáról egy Hunedoara-hunyadmegyei földmives

Kik Horianak igazi utódai: Zaroni Romul, vagy a szélsőséges vezérek?

Bucuresti, október 21. A Dimineata megemlékezik Zaroni Romul hunedoara-megyei földmives most megjelent újabb politikai röpiratáról, mint „Horia unokájáról”. A lap többek között ezt írja: „Ez a földmives erős, mint a tölgy, de telve van lelki finomsággal. Könyvének külső formája szerény, de belső tartalma gazdag. Ez a röpirat a legmelegebb hódolat Horia emléke iránt: a néhány oldalon ott hullámszik annak a parasztságnak a gondolkodása, amely az 1784-beli forradalom helyszínén élt. Zaroni azt a feladatot vállalta, hogy megmagyarázza, hogy

a földmivélő nem lehet szélsőséges

hanem mindenkor demokratikus érzésekkel telt. Ezt az igazságot meggyőző szóval mondja, anélkül, hogy valami feleslegest állítana.

Ezután az említett lap részleteket közöl Zaroni Romul irásából, amelyeket nem tartunk érdektelneknek. Így például a következőket írja:

— Egyes politikusok komory, erőszakos kormányt akarnak. Egyes pártok az utóbbi időben a demokrácia ellen nyilatkoznak, vagyis a népakarat mellőzését hirdetik. Minden egy felsőbb komandóra fog végbemenni. Felfüggesztenék az állampolgárok jogait és senkinek szava sem volna, csak a magasban székelő kapitánynak. A diktátor azt nevezi ki községi bírónak, akit akar, annyi adót fog kivetni, a mennyit akar. Azt mondják ezek a pártok, hogy a nép nagyon buta ahhoz, hogy maga irányítsa sorsát és akik a demokráciát akarják, azok mind zsidók. mert csak ők huzzák hasznát a demokratikus rezsimnek. Tudjuk, hogy a zsidóknak van pénzük, gyá-

raik és kereskednek, de tudjuk, hogy románoknak, magyaroknak, németeknek van pénzük. Gazdag emberek minden népen belül előfordulnak. Azt mondják: Románia a románoké, csak akkor lehet, ha nem lesznek zsidók. De milyen románoké legyen az ország? Melyik osztály kapja meg a zsidók vagyonát? Mindegyiké? Szeretném látni, hogy

az osztózkodásnál mennyi esik majd a parasztságra?

Mit keresnek majd a román parasztok azon, ha elűzik a zsidó gyárosokat, bankárokat és helyükbe a városi román gyárosok és bankárok ülnek, de a román falu népe továbbra is fizeti a nagy adót, drágán vesz és olcsón ad el.

— Az antidemokratikus pártok, három eszmét hirdetnek Krisztus, Király, Nemzet. Nézzük csak mit értünk mi parasztok ezen háromság alatt. Krisztus. Mit hirdet ő és mit tesznek a fasciát? Beverik a zsidó házak ablakait, égetik az uiságokat, ütik a zsidót és halálosan gyűlölik az idegeneket és azokat a románokat, akik nincsenek velük egy véleményen. Holott Krisztus azt írja: Egy a ti Atyátok és ti testvérek vagytok. (Máté 23. fej. 9.) De azt mondják, hogy akiket ők megölnek ellenségek. Krisztus azt mondja: Szeressétek ellenségeiteket és tegyetek jót azzal, akik gyűlölnék benneteket. Aldjátok meg azokat, akik gyaláznak titeket. Aki egyik arcodat üti, nyujd oda a másikat is. (Lukács VI. 27.) Itélkeztek, hogy megfelelnék az antidemokraták tettei Krisztus tanításainak. Hamis az ő kereszténységük és tetteik naponta sértik Krisztust!”

Gijon városát elfoglalták Franco csapatai

A köztársaságiak letették a fegyvert a felkelők előtt

Salamanca, október 21. A Stefani ügynökség jelentése szerint a köztársaságiak asturiai frontja napokon belül összeomlik. A nemzetiek tüzérége már lövi Gijon városát és a köztársaságiak utolsó erőfeszítései is csődöt mondanak. Az anarchisták megkezdték a város elpusztítását és különböző negyedekben több házcsoportot felrobbantottak, tüzeket idéztek elő és az üzleteket kirabolták. Az anarchisták terrorja következtében a város lakossága páni félelemben él. Több anarchista csoport behatolt a börtönökbe és legyilkolta az ott őrzött politikai foglyokat.

Páris, október 21. A Havas ügynökség Spanyolországba küldött munkatársa jelenti,

hogy Gijon város ma délben megadta magát Franco tábornok csapatainak.

A nemzeti csapatok a felszabadított nép örömmujongása közepette vonultak be a városba. A bevonulás alkalmával a város zászlódszt öltött. A köztársasági milícia csapatai letették a fegyvert és felemelt karral vonultak végig a városban.

A Lavoro Fascista értesülése szerint Gijon több fontosabb épületét a köztársaságiak felgyújtották. Egyes épülecsoportokat petróleummal öntöttek le és azután tüzecsóvákat dobtak rájuk. A börtönöket megrohanták és a politikai foglyokat meggyilkolták.

Kiujultak a zavargások Palesztinában

Gépfegyverek védelme mellett folynak a rituális vágatások a Jeruzsálemi vágóhídon

Jeruzsálem, október 21. Tegnap éjjel Palesztina egész területén ismét kiujultak a zavargások. Több városban véres összeütközések voltak a rendőrök és ismeretlen támadók között, akiknek sikerült a sötétben eltűnniük. A jeruzsálemi vágóhíd ellen az utóbbi napokban több támadást intéztek és ezért a rituális vágást gépfegyverek védelme alatt végzik. Az ország-úti közlekedés életveszélyesebbé vált, mert a bozótokból és elhagyott házakból állandóan tüzelnek az autóbuszokra úgy, hogy azok be is szüntették a forgalmat. A hatóságok számos letartóztatást foganatosítottak és ismét teljes erővel lépnek fel a terroristák ellen. A sziriai és libiai arab újságokat nem engedik be Palesztinába. Haifában egy zsidó rendőrt súlyosan megsebesítettek. Ugyanakkor az igazságügyi palotában bomba robbant. Egy zsidókat szállító

autóbuszt puska- és kézifegyverekkel támadtak meg. Ugyanaz történt a Jeruzsálem-jerichói országúton is. Egy iskolai tanfelügyelőt puska- és kézifegyverekkel megsebesítettek, amikor ellenőrző körutját végezte.

Bejruth, október 21. A jeruzsálemi főmufti megjelent De Martel gróf francia főbiztosnál és kérdést intézett hozzá, hogy milyen magatartást fognak a francia hatóságok vele szemben tanusítani. De Martel válaszában kijelentette, hogy a hatóságoknak nincs szándékukban nehézségeket okozni a főmuftinak.

A Damaskusban tartózkodó Nuri pasa, iraki miniszterelnök a főmufti tiszteletére rendezett banketten beszédet mondott és ebben kijelentette, hogy valamennyi arab Palesztina felszabadítását kívánja és az ország nemzeti kormány vezetésével töltse be az arab államok sorában kijelölt szerepét.

Teljes
rádiólámpái
fűtéséhez

DURA-Optima fűtőelemeket

(Száras-akkumulátort) használjon

Nem kell tölteni, sem kezelni!
Minden szahűzőben kaphatók.

Technikai felvilágosítást nyújt:

DURA S. A. Timișoara

SPORT-ESEMENYEK

ISMET NAPIRENDEN a TERV:

A jövőben csak három kisebbségi labdarugó játsszói jogát engedélyezik az A. és B. osztály csapataiban

1938 szeptember 1 után nem alkalmazható külföldi honosságú edző

București, október 21. A Curentul közli a következőket:

Teljes hitelt érdemlő forrásból értesülünk, hogy az új szövetségi vezetőségi bizottság szombati ülésén a román labdarugás szempontjából döntő jelentőségű határozatokat hoz. A napirenden többek között a következő pontok is szerepelnek:

1. A bevételek központcsitási módszerének mezujiítása.
2. A vidéki labdarugás kérdése.
3. A labdarugójátékosok atlétikai képzése.
4. Az A. és B. osztályú csapatok románosi tása olyan arányban, hogy 8 román játékos mel-

lett 3 kisebbségi játszassék csapatonként.

5. Egyik volt játékos külföldi edzőiskolába küldése.

6. Szövetségi kapitány kijelölése.

Ezzel a hirrel látszik összefüggésben a Gazeta Sporturilornak az az értesülése, amit a Straja Tării, vagyis az OETR nyomába lépett új sportvédelmi intézmény közeli célkitűzései tudni vél.

Eszerint 1938 szeptember 1. után külföldi honosságú edző nem alkalmazható az egyes egyesületeknél.

Ez csak a szövetségnek áll jogában

A Crisana ellen játszott győztes együttesével jön a Vulturii Aradra

Pénteken állítják össze a Gloria csapatát

Arad, október 21. A nemzeti bajnokság mérkőzéseinek során a Gloria vasárnapi ellenfele, a Lugoj-lugosi Vulturii Textila együttese ugyanazt a csapatot állítja ki a vasárnapi mérkőzésre, amelyet a Crisana-val szembeállított és amely Oradea-Nagyváradon vivta ki az értékes győzelmet. A Vulturii-Textila idén egyizben már vendégszerepelt Aradon. akkor azonban a Gloria 6 tartalékos csapata volt az ellenfele és miután a Lugoj-lugosiak akkor győztek, a vasárnapi mérkőzés ilyenformán revans-jelleggel is bír.

A Vulturii Textila a következő csapatot állítja ki vasárnap:

Feilinger — Pascu, Ignuța — Mayer II., Csipai, Hambalco — Schira, Popescu, H'avaty, Musteti, Uros.

A csapat tengelyében szerepel tehát az aradi közönség régi ismerőse, Csipai, aki az SGA-ban

játszott és aki egyik legjobbjá a Lugoj-lugosi együttesnek. A Vulturiiiban főképpen a csatársor jobbszárnya elsőrangú, de a masszív közvetlen védelem is nehéz akadályá lesz a Gloria csatároknak.

A Gloria csapatát csak a pénteki edzés után állítják össze. Alkalmunk volt beszélni Mádler edzővel, aki a következőket mondta:

Az összeállítás pénteken cöl el és pedig olyanformán, hogy vagy a Ripensia elleni csapat játszik, vagy pedig Marienuț helyett Rohan kerül be a csapatba. Tudor játékaról szó sem lehet, mert a játékos annyira kimerült és edzésihiány következtében nem nyujthatja azt, amit az egyesület elvárna tőle.

A Gloria tehát így fog kiállni:

Theimler — Varjassy, Volentir — Baity, Dobra, Lupaz — Igna, Marienuț, (Rohan), Fritz, Micolu, Mercea.

Fűtött, kényelmes különvonati vagonok állanak

az AMEFA szurkolók rendelkezésére,

akiknek, a feltűnően kedvezményes utazási díjon kívül, előnyös árban jó mérkőzés jegyekről is történt gondoskodás az előrelátó AMEFA vezetőség részéről.

Anglia és Amerika állást foglal a tekiől olimpia ellen

London, október 21. Az angol olimpiai bizottságban mozgalom indult meg abban az irányban, hogy javasolják az 1940. évi olimpia elvételét Tokiótól és a rendezés jogának Finnországnak való átadását. Anglia Amerikával együtt azt akarja keresztülvinni a NOB-nál, hogy mondják ki: háboruskodó állam nem rendezhet olimpiát, ami elsősorban a béke eszméjét szolgálja.

Az angol olimpiai bizottság abban az esetben, ha Finnország nem vállalná az olimpia rendezését, hajlandó volna 1940-ben Londonban megrendezni a világversenyekeket.

Az AMEFA hiveinek nagy tábora kíséri csapatát Oradea-Nagyváradra

Arad, október 21. Az őszi labdarugóbajnokság során vasárnap október 24-én az aradi piros-feketéek sorsdöntő csatájukat vívják Oradean a CAO félelmetes erejű csapatával.

Az AMEFA szurkolók átérték ennek a mérkőzésnek fontosságát és kihasználva a kedvező utazási alkalmat, már eddig is szokatlanul hatalmas számban jelentkeztek a vasárnap délelőtt induló és még aznap este Aradra visszatérő különvonatra.

Az AMEFA rendezősége és az oradeai mérkőzésre induló különvonatot intéző bizottsága ezuton hívja fel még az utazni szándékozókat, hogy a legsürgősebben jelentkezzenek a Szabó Albert cégnél, mert amennyiben a különvonati létszám betelt, lehetetlenség lesz az elkésletten jelentkezőket Oradeara elvinni, ami élénk emlékezetében lehet a drukkereknek, mikor a legutóbbi timișoarai AMEFA különvonat alkalmából nem tudott a rendezőség elkéslettel jelentkezésük miatt helyet szorítani számukra.

A román — magyar B. válogatott
jövödelméből segélyt kapnak az A
osztály egyesületei

ARAD, október 21. Minthogy az A) osztály egyesületei az új bajnoki beosztás folytán súlyos anyagi helyzetbe kerültek, hirtelen jár annak, hogy a szövetség nagyobb összeggel siet a bajbajutott egyesületek felszegélyezésére. Allítólag két millió lei lenne ez a segélyalap, és amint a Gazeta Sporturilor értesül, a segély első részletének folyósítására már most sor kerül. A szövetség a román-magyar B) válogatottak mérkőzésének jövödelméből kívánja kiutalni az első részletet.

Iuga Livius emlékiratban mondja el a példátlan braila botrány részleteit

Timișoara-Temesvár, október 21. Országos botrány kerekedett a Chinezul-Ilsa brailai kirándulásából. Valóssággal példátlan, ahogyan Brailaban fogadták a vendégcsapatot, amely el merte követni azt a szokatlan cselekedetet, hogy otthonában verte meg a DUIG-ot. Most Iuga Livius, a Chinezul-Ilsa elnöke s a csapat brailai vezetője emlékiratot dolgozott ki, amelyből kiderül, hogy szabályosan kitervelt támadást készítettek elő Brailaban csapata ellen.

Először is letagadták, hogy a Chinezul-Ilsa által kért szállodában szabad szobák vannak és így kényszerítették a lila-kék csapat vezetőit, hogy két szállodában — harmadrangu helyeken — helyezkedjenek el. Az egyik szállodában laktak a játékosok, a másikban pedig a tartalékok. Iuga Livius számára teljesen elkülönített szobát adtak, aminek azonban ő akkor még nem tulajdonított különösebb fontosságot. Éjszaka arra ébredt fel, hogy az ajtót, amit a kétes szállodában jónak látott bezárni,

kivülről fessegetik,

maid a kulcsot belökik és az ajtót álkulcs segítségével kinyitják. Közben azonban Iuga Liviusnak sikerült fellármáznia a szálloda személyzetét, mire

a támadók elmenekültek, mielőtt behatolhattak volna a szobába.

Iuga Livius az emlékiratban különböző vádpontokat sorakoztat fel a DUIG szövetségi megbízottja, Untaru ellen, akit azzal vádol, hogy ő készítette elő ellene a támadást. Nagyon rossz véleményt vázol az emlékirat a brailai közönségről is, amely már az első perctől kezdve nagyon ellenségesen fogadta a Chinezul-Ilsa csapatát, a mérkőzés után pedig bántalmazta Iliescu Tica játékvezetőt, aki csak két katonatiszt támogatásának köszönheti, hogy sikerült az átlomásra menekülnie. Mérkőzés végén a Chinezul-Ilsa játékosai közül a közönség Heritzet, Tabacot és Tifertet bántalmazta.

A nemzeti bajnoki bizottság egyébként elrendelte a vizsgálatot a brailai események tisztázására, minthogy a szövetségi megbízott és a mérkőzés vezetője részéről előterjesztett jelentésekben lényeges ellentmondások tapasztalhatók. A kiállított Sutor játékos-igazolványát egyelőre visszatartották. Durva magatartása felett a FRFA dönt.

Itt említjük meg, hogy a DUIG vezetőségének mérsékeltbb elemei is mély felháborodással értesültek a vasárnapi eseményekről és a tiltakozásnak első megnyilatkozása, hogy az egyesület néhány vezetője bejelentette lemondását. Különböben mentségül azt említik fel Brailaban, hogy nem történt volna botrány, ha jelen van a mérkőzésen Tudose ezredes, az egyesület elnöke is. Őt azonban szolgálati kötelezettsége távoltartotta a várostól.

Vasárnap játszik az utolsó őszi másodosztályú mérkőzést

A másodosztályú bajnokságban, ahol a résztvevők száma hatra csökkent, vasárnap már az utolsó őszi bajnoki mérkőzést játszik: a Banatul és Slavia csapnak össze. Az ifjúsági bajnokságban a nyolcadik forduló után csak az az érdemlegesebb változás, hogy az AMEFA feljött az ötödik helyre, a Tricolor pedig elkerült az utolsó helyről. A két táblázat a következő:

II. oszt. bajnokság:

Banatul	4	3	1	0	13	4	7
Crişana	5	2	2	1	10	6	6
Fortuna	5	2	2	1	8	5	6
Slavia	4	2	1	1	6	8	5
Vulturul	5	1	2	2	13	8	4
CAR	5	0	0	5	5	24	0

Ifjúsági bajnokság:

Gloria	8	7	0	1	71	10	14
Astra	8	6	2	0	50	11	14
Olimpia	7	6	0	1	35	9	12
Unirea	8	4	2	2	28	22	10
AMEFA	8	4	0	4	26	20	8
CAA	7	3	2	2	18	18	8
Intelegerea	8	3	1	4	19	21	7
Hakoah	8	3	0	5	10	41	6
USA	8	2	2	4	17	21	6
Fortuna	6	1	3	2	12	13	5
Transilvania	8	1	3	4	11	28	5
SGA	7	2	0	5	14	29	4
Tricolor	8	2	0	6	11	69	4
Titanus	7	1	1	5	13	23	3

A FIFA VISSZALÉPÉSRE SZÓLITJA FEL JAPANT ÉS KINÁT A VILÁGBAJNOKSÁGTÓL.

A jövőévi párisi futballvilágbajnokság selejtező mérkőzése során Japannak és Kinának egymás ellen kellene játszania. A FIFA most mindkét ország szövetségét felszólította, hogy lépjenek vissza a világbajnokságtól, mivel a selejtezőt a mai helyzetben semmiképpen sem játszhatnák le.

Ismét a Humis-ügy: állítólag mégis visszatér a Venushoz. A Gazeta Sporturilor jelenti, hogy a végeláthatatlan Humis-ügyben újabb fordulat ígérkezik, amennyiben a Venus egyik megbízottja két nappal ezelőtt Athénbe utazott, hogy a megszökött középcsatárt visszatérésre buzdítsa. Állítólag már kedden a magyar B) válogatott ellen játszandó második mérkőzésen, Humis is szerepelni fog.

A legfrissebb próza és operett újdonságok a magyar színház műsorán

Nagy tempóban folyik a bérletgyűjtés

Arad, október 20. Az aradi magyar színház szezónja — amely november 2-án kezdi meg szezónját — nagyban készülődik az aradi bevonulásra. A színház titkára már napok óta Aradon tartózkodik, hogy megtegye az előkészületeket és megszervezze a bérletgyűjtést. A színház igazgatósága, hogy a közönség szélesebb rétegének is módot nyújthasson az állandó színházlátogatásra, olyan olcsó és kitűnő bérletrendszer honosít meg, amilyen minden várakozást ki fog elégíteni. Az új bérletrendszerben az a legelőnyösebb, hogy a bérletjegyek minden előadásra érvényesek.

Az aradi színház olyan darabokkal kezdi meg a szezont, amely egymaga biztosítja annak, hogy a színház a közönség legteljesebb teltségét fogja elnyerni. A prózaújdonságok közül Molnár Ferenc bombasikerű Delilája, Kós Károly Budai Nagy Antal, Nyírő József Jézusfaragó ember, Bónyi Mindennek ára van, stb., az operettújdonságok közül a Sárga ptykés közegegy, Gyertyafény, Gólyaszanatórium, Tatjana, Nincs szebb mint a szerelem, Házasság mutyiba, Szabó a kastélyban és több más remek újdonság illeszkedik a gazdag és változatos műsorba.

KÖZGAZDASÁG

Tanulmányi kirándulást szervez kétszáz résztvevővel az aradi munkakamara Timisoara ipari üzemeinek meglátogatására

A munkakamarai tagok utiköltségét a rendezőség fedezi — Olcsó ebéd, ingyen villamosközlekedés a résztvevők számára

Arad, október 21. A munkakamara alkalmazott-tagozata újabb jól szervezett tanulmányi uttal növeli már eddig is szépszámu tanulmányi látogatásainak számát. Damacus Aurel elnök a tagozat vezetésével Timisoara - temesvári kirándulást rendez, amelynek célja a szomszédváros nagyobb üzemeinek megtekintése. Munkakamarai tagok számára teljesen díjmentes utazásról gondoskodik a tagozat, amennyiben magára vállalta a jegyek fizetését, ugyanakkor pedig a Timisoara-temesvári munkakamara segítségével olcsó étkezési lehetőségekről is gondoskodás történt. Vendégeket is szívesen lát a rendezőség azzal, hogy a nem kamarai tagoknak összesen 100 leit kell fizetniük az utért és az ebédkosztért. Az ebéd árát, 25 leit azok is megfizetik, akiknek utiköltségét a tagozat fedezi.

Érthetően nagy érdeklődés nyilvánult meg az október 26-án, Szent Demeter napján induló tanulmányi kirándulás iránt és több mint 2000 résztvevő jelentkezett a tagozat titkárságánál. Október 26-án ünnep van, a bankok és a nagyvállalatok irodáiban nem dolgoznak, viszont az ipari üzemekben rendszeresen folyik a munka úgy, hogy a kirándulók zavartalanul szemlélhetik majd a termelési folyamat menetét.

Ugy a Timisoara-temesvári munkakamara, mint azok a gyárvállalatok, amelyekről engedélyt kértek a látogatáshoz, a legnagyobb kész-

séggel állottak az aradi kamara rendelkezésére. A Gyapjuipar R. T. a Timisoara-temesvári sörgyár, a Kandia cukorgyár, a Dura-művek és a Turul cipőgyár szívélyeshangu levelekben közölték az aradi munkakamarával, hogy a látogatókat szívesen fogadják és vezetik végig üzemeiken, ahol szakemberek szolgálnak majd részletes felvilágosításokkal. A szomszédváros munkakamarája lehetővé tette, hogy 25 leies árban a résztvevők izletes, jó ebédet kapjanak és egyébként is minden segítségére volt a rendezőségnek, hogy a tanulmányi ut minél jobban sikerüljön. Amikor pedig a tagozat titkára Timisoara-Temesvárra utazott, hogy a városi közúti villamosvasutól ingyen szerelvény rendelkezésre bocsátását kérje, itt is a legnagyobb megértéssel kezelték és teljesítették a kérést.

Október 26-án reggel 8 órakor indulnak a tanulmányi kirándulás résztvevői Timisoara-temesvárra, ahol az állomáson az ottani kamara vezetői hivatalosan fogadják a vendégeket. Az állomásról külön villamoskocsik szállítják az aradiakat a különböző gyárparkizemekhez, amelynek felkeresését az ebédszünetre megszaktják. A rendezőség gondoskodott arról is, hogy az üzemelek látogatásán kívül szabad idő is álljon a résztvevők rendelkezésére, mert természetesen, hogy a várost is meg akarják tekinteni az aradiak.

Az aradi munkakamara alkalmazott-tagozata, Damacus Aurel elnökkel az élén egész sor szép megvalósítással tett tanubizonyosságot munkakészességéről és ezek között nem utolsó helyet foglalja el ez a hasznos tanulmányut.

Hetvenkét millióval növekedett a bruttó bankjegyforgalom

A felosztási arány változatlanul 40.51 százalék.

A Banca Națională — a szeptember 25. és október 2-i heti kimutatások szerint — belföldön 164.55 kiló szinaranyat vásárolt 25.281.746 lei értékben, mellyel az ércfedezett összege 16.193.009.316 leire emelkedett. A forgalomban levő bankjegyek összege 284 millióval 27.587.197.130 leire emelkedett, míg a látra szóló kötelezettségek végösszege 212 millióval csökkent; vagyis a bruttó bankjegyforgalom emelkedése 72 millió lei. A fedezeti arány változatlanul 40.52 százalék. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 591 és félmillió lei értékűvel 1.253.842.956 leire, a kliring számlák aktív szaldói 23 és félmillió lei értékűvel 2.389.763.985 leire csökkentek, a szabadforgalmi devizákra szóló kliring-szaldók 106 millió lei értékűvel 968.942.385 leire emelkedtek. Az államadósságok devizatartaléka 808 és félmillió lei értékűvel 2.921.444.835 leire emelkedett. A kereskedelmi váltótárca 184 és félmillióval 6.612.589.495 leire, a bombardmentek összege 4 és félmillióval 6.478.391.051 leire emelkedett. A verziós váltótárca 7 és félmillióval 2.039.282.321 leire csökkent, a konverziós kincstári bonok összege 8 és félmillióval 6.478.391.051 leire emelkedett. A pénzügyminisztérium zároltszámlájának egyenlege 79 és félmillióval 1.085.176.079 leire emelkedett. Az Önellő Jövedékpénztár számlájának egyenlege 285 millióval 4.892.748.321 leire, a magánzároltszámlák egyenlege 68 és félmillióval 3.978.111.996 leire csökkent.

A HAPAG

csodaszép őszi és téli utjainak programja:

Földközi-tengeri és az a tlant szigetekre való utazás:

okt. 14. — nov. 1.

14 teli ut a tropusokra:

1937. nov. — 1938. febr.

a HAMBURG-AMERIKA LINIE legszebb hajóival.

Az egész életre szóló benyomások.

Tanulmány- és szórakozási utak Amerikába, a korlátlan lehetőségek hazájába

Az ut megkezdése bármikor!

Tanulmányutak Afrikába, az új utazási célok földjére.

Prospektusok és információk:

Hamburg-Amerika Linie

képviselője:

Kunstler A.

Vízum- és utazási irodája

Arad, Bulev. Regina Maria 24. Telef. 1086.

